

Komparace vybraných podniků z vodárenského odvětví s využitím finanční analýzy

Amálie Blažková

Bakalářská práce
2021

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta managementu a ekonomiky

Ústav financí a účetnictví

Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Amálie Blažková**
Osobní číslo: **M18048**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Účetnictví a daně**
Forma studia: **Kombinovaná**
Téma práce: **Komparace vybraných podniků z vodárenského odvětví s využitím finanční analýzy**

Zásady pro vypracování

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Představte současný stav vodárenství v ČR a jeho souvislosti s veřejnými financemi.
- Zpracujte teoretické poznatky z oblasti finanční analýzy se zaměřením na vybrané ukazatele.

II. Praktická část

- Charakterizujte vybrané podniky a zpracujte jejich finanční analýzy pomocí vybraných ukazatelů a metod s využitím informací z účetních výkazů.
- Na základě zjištěných skutečností porovnejte hospodaření vybraných podniků a jejich přínos do systému veřejných financí.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: **cca 40 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **Tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

HEJDUKOVÁ, Pavlína. *Veřejné finance: teorie a praxe*. Praha: C.H. Beck, 2015, 252 s. ISBN 9788074002984.
KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ, Daniel REMEŠ a Karel ŠTEKER. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 3., kompletně aktualizované vydání. Praha: Grada, 2017, 228 s. ISBN 9788027105632.
ROSS, Stephen A., Randolph WESTERFIELD a Bradford D. JORDAN. *Fundamentals of corporate finance*. Eleventh edition. New York: McGraw-Hill Education, 2016, 913 s. ISBN 978007786170.
Voda pro všechny: vodárenské soustavy v ČR. Editor Dagmar BRONCOVÁ. Praha: Milpo media, 2006, 192 s. ISBN 978-80-903481-9-6.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Eliška Kozubíková, Ph.D.**
Ústav financí a účetnictví

Datum zadání bakalářské práce: **15. ledna 2021**
Termín odevzdání bakalářské práce: **18. května 2021**

L.S.

doc. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
ředitelka ústavu

Ve Zlíně dne 15. ledna 2021

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 11.6.2021

Jméno a příjmení: Amálie Blažková

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Vodohospodářství v České republice je odvětví, které denně ovlivňuje životy všech občanů a zároveň se v něm prolíná soukromý i veřejný sektor. Cílem této bakalářské práce je zjistit, jakým způsobem vybrané vodohospodářské společnosti hospodaří, jak jejich činnost následně ovlivňuje veřejné finance a jaký dopad na tyto skutečnosti má otázka vlastnictví vodohospodářských infrastruktur. Pro tento účel je využita finanční analýza, která vychází z účetních výkazů vybraných společností. Teoretická část obsahuje obecné nastínění problematiky vodohospodářství, veřejných financí, jejich vazby a konkrétní přístupy vybraných obcí k ochraně vod a rovněž k ochraně životního prostředí. Dále se teoretická část věnuje použitým ukazatelům finanční analýzy. Praktická část zkoumá hospodaření vybraných podniků, následně výsledky porovnává a hodnotí dopady do veřejných financí i rozpočtů obcí ve kterých mají tyto společnosti sídlo. V závěru jsou výsledky této práce shrnuty a je do nich promítnutá také otázka vlastnictví, tzn. zdali společnost vlastní osoba zahraniční, nebo jsou vlastníky města a obce.

Klíčová slova: Vodohospodářství, veřejné finance, finanční analýza, účetní výkazy, obec

ABSTRACT

Water management in the Czech Republic is a part of industry that affects everyday life of every citizen and it also intermingles private and public sectors. The aim of this bachelor thesis is to find out how the selected water management companies manage, how their economic activities affect public finance and what impact the ownership has on the water management infrastructure. For this purpose, a financial analysis that uses financial statements from the selected companies is used. The theoretical part contains general outlines of the water management issues, public finance, their relationship and specific approaches of the selected municipality to water and environment protection. Moreover, the theoretical part deals with the indicators of financial analysis that are used in the thesis. The practical part investigates economical activities of the selected companies. Next, the results are compared and the impact on public finance and municipality budgets where these companies are based is evaluated. At the end the results of this thesis are concluded and are

also projected to the ownership issues, i.e. if the company is owned by a foreigner or by a borough inhabitant.

Keywords: Water management, public finance, financial analysis, financial statements, municipality

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucí mé bakalářské práce paní Ing. Elišce Kozubíkové, Ph.D., za cenné rady a odborné vedení při zpracování této práce. Děkuji také celé rodině za podporu během mého studia, zvláště mojí mamince, která byla aktivní babičkou a starala se o tři vnoučata, aby tato práce mohla vzniknout.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 VODOHOSPODÁŘSTVÍ V ČESKÉ REPUBLICE	12
1.1 VODÁRENSKÉ A VODOHOSPODÁŘSKÉ SOUSTAVY V ČESKÉ REPUBLICE	12
1.2 REGULACE VODOHOSPODÁŘSKÝCH SPOLEČNOSTÍ.....	14
2 VEŘEJNÉ FINANCE V ČESKÉ REPUBLICE	16
2.1 VEŘEJNÉ FINANCE A VEŘEJNÉ ROZPOČTY V ČR.....	16
2.2 VLIV VODOHOSPODÁŘSTVÍ NA VEŘEJNÉ FINANCE	19
2.3 PŘÍSTUPY OBCÍ K HOSPODAŘENÍ S VODOU.....	21
3 FINANČNÍ ANALÝZA	24
3.1 ZDROJE INFORMACÍ FINANČNÍ ANALÝZY	25
3.2 POPIS POUŽITÝCH METOD A UKAZATELŮ	27
II PRAKTICKÁ ČÁST	35
4 CHARAKTERISTIKA VYBRANÝCH PODNIKŮ	36
4.1 VODOVODY A KANALIZACE KROMĚŘÍŽ, A.S.	37
4.1.1 Kroměříž	37
4.1.2 Analýza absolutních ukazatelů VaK KM, a.s.	39
4.2 ŠUMPERSKÁ VODOHOSPODÁŘSKÁ SPOLEČNOST, A.S.	43
4.2.1 Šumperk	44
4.2.2 Analýza absolutních ukazatelů ŠPVS, a.s.	45
5 FINANČNÍ ANALÝZA POMOCÍ VYBRANÝCH UKAZATELŮ	50
5.1 UKAZATELE LIKVIDITY	50
5.2 UKAZATELE AKTIVITY.....	50
5.3 UKAZATELE RENTABILITY	51
5.4 UKAZATELE ZADLUŽENOSTI.....	52
6 KOMPARACE VÝSLEDKŮ A VYVOZENÍ ZÁVĚRŮ	55
6.1 STRUKTURA A POROVNÁNÍ MAJETKU VYBRANÝCH SPOLEČNOSTÍ.....	55
6.2 STRUKTURA A POROVNÁNÍ NÁKLADŮ A VÝNOSŮ VYBRANÝCH SPOLEČNOSTÍ.....	56
6.3 POROVNÁNÍ OSTATNÍCH UKAZATELŮ FINANČNÍ ANALÝZY	56
6.4 DOPADY DO ROZPOČTŮ VYBRANÝCH OBCÍ	59
6.5 OSTATNÍ DOPADY DO VEŘEJNÝCH FINANCÍ	62
ZÁVĚR	65
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	68
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	72

SEZNAM OBRÁZKŮ	74
SEZNAM TABULEK.....	75

ÚVOD

Prvotním impulzem pro výběr tohoto tématu byla moje osobní náklonnost k ochraně životního prostředí. Zejména se zajímám o udržitelnost vod v krajině a způsoby, kterými může každý jeden občan ovlivňovat negativní dopady na tento vzácný zdroj. Následně jsem narazila na problém typu vlastnictví vodohospodářských společností, který kritizuje odliv výnosů z jejich činnosti do zahraničí. V minulosti bylo spousta vodárenských společností odkoupeno nadnárodními společnostmi, které si od obcí pronajímají jejich vodohospodářskou infrastrukturu. Získat zpět takto odkoupenou společnost je pro města a obce náročný úkol, který si vyžaduje nejen vysoké finanční prostředky. Přesto se některé města a obce snaží opět získat tyto společnosti zpět do svého držení. Existuje mnoho názorů, že výnosy z vody by měly zůstat na území, kde se nachází její zdroj a vodohospodářská infrastruktura.

Vybrala jsem tedy dvě vodohospodářské společnosti, které jsou si co nejvíce podobné, hlavně množstvím poskytovaných služeb v oblasti vodného a stočného a také velikostí a umístěním regionu ve kterém se nachází. Jejich rozdílnost je zajištěna právě odlišným typem vlastnictví. Použiji nejaktuálnější dostupné data z účetních závěrek těchto společností, která jsou dostupná v době, kdy tato práce vzniká, tedy roky 2017–2019 a budu je zkoumat pomocí finanční analýzy.

Ráda bych prostřednictvím této bakalářské práce zjistila, jestli je skutečně pro města a obce výhodnější vlastnit vodohospodářské společnosti a řídit je ve vlastní režii, nebo je výhodnější zahraničním osobám pouze pronajímat vodohospodářskou infrastrukturu. Také bych ráda zjistila, jak výnosy z této činnosti a cena služeb, které poskytují vodohospodářské společnosti ovlivňují veřejné finance, zejména veřejné finance obcí, na jejichž území tyto společnosti hospodaří.

Velmi by mě potěšilo, kdyby tahle práce byla přínosná pro kteréhokoliv běžného občana, který má zájem o toto téma a zajímá ho, stejně jako mě, jak vodohospodářské společnosti fungují a jaké má jejich činnost dopady v oblasti financí. Věřím, že by tato práce mohla být také zajímavá pro konkrétní obce, na jejichž území se nachází vybrané vodohospodářské společnosti, které budou v této práci analyzovány. V neposlední řadě by mohla být inspirací pro města a obce, které stojí před otázkou, jestli vodohospodářskou společnost v jejich regionu vlastnit, nebo ji pronajmout.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 VODOHOSPODÁŘSTVÍ V ČESKÉ REPUBLICĚ

V první teoretické kapitole bych se ráda stručně věnovala vodohospodářskému odvětví v České republice (ČR). Je to odvětví velmi složité a obsáhlé. Cílem této kapitoly je představit čtenářům základní fakta o fungování vodohospodářství v ČR, aby mohli lépe pochopit tuto bakalářskou práci v celém jejím kontextu. V rámci této práce nelze čtenáře uvést do celé problematiky vodohospodářského odvětví. Mým záměrem je hlavně propojení těchto společností na veřejnost v každodenním životě.

Skutečností, kterou si musíme denně uvědomovat, je závislost nás všech na tomto odvětví. Vodohospodářství, nejen v České republice, čelí mnoha kritikám a je v pozici, kdy musí vyhovět mnoha stranám. Je silně regulováno ze strany státu, jelikož se odvětví dotýká veřejného zájmu. Stojí před širokou veřejností, která má zájem na co nejnižších cenách služeb, které vodárenské společnosti poskytují a vlastníci těchto společností by naopak rádi dosahovali co možná nejvyšších zisků (v rámci regulace státu). V neposlední řadě mají tyto společnosti obrovskou odpovědnost za nakládání s jedním z nejcennějších zdrojů pro život.

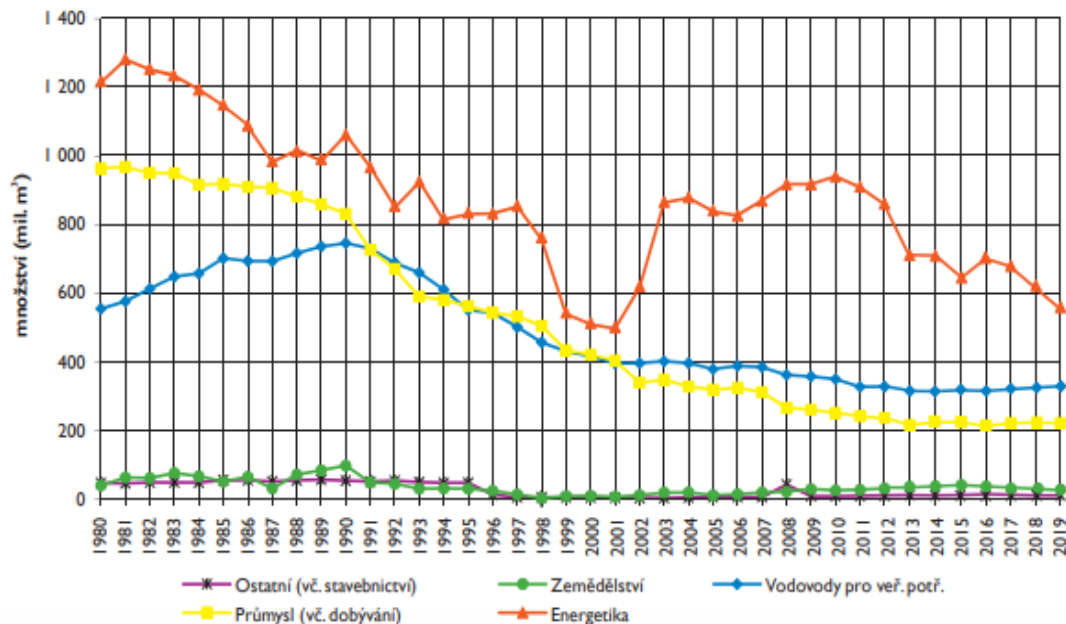
1.1 Vodárenské a vodohospodářské soustavy v České republice

Vodní hospodářství v České republice je typické svojí podobou vodohospodářských soustav. Jejich zásadním cílem je zásobovat určité území pitnou vodou např. region, kraj, nebo seskupení měst a obcí, pomocí propojených vodárenských soustav. Taková soustava může mít různé podoby. Může se jednat o jednu vodní nádrž, která zásobuje vodou velké množství obyvatel. Stejný pojem můžeme použít, pokud definujeme několik přívodů zdrojů vody, které zásobují menší počet obyvatel. Základním rysem je však právě propojenost těchto soustav (Vodohospodářské a vodárenské systémy, 2006, s. 7).

Základním mezníkem v **přístupu k vodohospodářství v ČR** je považován rok 1989, který přinesl základní změny v ekonomickém a společenském vnímání tohoto odvětví. Stalo se tak nekompromisním přechodem od státu dotovaného odvětví vodohospodářství do samostatně fungujících vodohospodářských jednotek, které začaly hospodařit jako každé jiné společnosti na trhu. Tím přišla také změna v stanovení cen za tyto služby – začaly se tvořit na základě skutečných nákladů. V následujících 15 letech poklesl odběr pitné (povrchové) vody v domácnostech asi o 50 % (Vodohospodářské a vodárenské systémy, 2006, s. 10). Trend postupného snižování odběrů povrchových vod můžeme pozorovat až na malé výkyvy ve všech hospodářských odvětvích, nejen u domácností. Energetický průmysl od roku 2010 vykazuje také snižující spotřebu povrchových vod (Obrázek 1). Faktem však je,

že u něj dochází k nárůstu tzv. nenávratné spotřeby, která je důsledkem výparu na chladících věžích elektráren (Modrá zpráva 2019, 2020, s. 42).

Například největším odběratelem v povodí Moravy je ČEZ Elektrárna Hodonín, která pro účel chlazení spotřebuje cca 50 mil. m³ za rok (Povodí Moravy, 2006, s. 137).

Obrázek 1 Odběry povrchových vod v České republice dle odvětví v letech 1980–2019 (Modrá zpráva 2019, 2020, s. 42)

Zásady a principy ČR v oblasti vodohospodářství vycházejí ze strategií EU (Směrnice 2000/60/ES – rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky) pro udržitelný rozvoj a patří zde zejména:

- Podpořit hospodaření s vodou, její ochranu a zadržení vody v území,
- zapojení územních samosprávných celků a obcí do jednotného integrovaného systému pro řešení budoucích potřeb a požadavků na vodu,
- nastavení vhodných preventivních opatření pro předcházení rizik, které by se mohly negativně dotknout lidského zdraví, nebo ochrany životního prostředí
- zapojení široké veřejnosti do celé problematiky vod v ČR, posílení informací k občanům i jejich účasti na rozhodování,
- při výběrech nápravných opatření vnímat ekologické, ekonomické i sociální dopady.

(Koncepce vodohospodářské politiky ministerstva zemědělství do roku 2015, 2011, s. 15).

1.2 Regulace vodohospodářských společností

Základní legislativní úpravou je zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon) a zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích). Státní správa tohoto odvětví je třístupňová – na úrovni obecní, krajské a ústřední (eagri.cz,2021). Vzhledem k charakteru tohoto odvětví se na trhu služeb vodohospodářské společnosti přirozeně ocitají v monopolním postavení. Proto stát nastavuje různá pravidla regulace – zejména regulace cen. Ta se v ČR řídí zákonem č. 526/1990 Sb., o cenách a vyhláškou č. 450/2009 Sb., kterou se provádí zákon č. 526/1990 Sb. V návaznosti na tyto předpisy se do ceny pro vodné a stočné mohou zahrnovat pouze přesně specifikované ekonomické náklady, které jsou dostatečně účetně podložené, s ohledem na přiměřený zisk, daň a případné clo (Vodovody a kanalizace ČR, 2020, s. 8).

V posledních 25 letech vodohospodářství v ČR prochází různými etapy regulace, které mají vliv na kraje, obce i vlastníky těchto společností. Státní správa se snaží měnit cenovou regulaci a ovlivňovat poskytování vodárenských služeb. Obce se učí hospodařit s vodohospodářským majetkem a starost o něj je zahrnuta ve strategických cílech těchto obcí. Jiné obce tento majetek považují spíše za okrajový, bez ohledu na to, zdali jej pronajímají nebo jej provozují samostatně. Přesto vodárenství v ČR poukazuje v posledních letech na pozitivní trendy (Integrace koncepčních kroků oboru VaK v ČR naplňováním strategie resortu Ministerstva zemědělství s výhledem do roku 2030, 2016, s. 12), např.:

- Dochází k postupným úpravám cenové regulace (zpřesnění pravidel cenové regulace, zahrnutí zdrojů na obnovu infrastrukturního majetku a přiměřeného zisku),
- novela č. 76/2006 Sb. vymezila novou povinnost tvořit Plán financování obnovy VaK a období 10 let,
- všechny vodohospodářské provozní smlouvy s charakterem koncesí jsou povinně soutěženy,
- došlo k razantnímu rozšíření a zprísňení sféry správních deliktů v oboru VaK,
- byla zavedena povinnost předávat veškeré zákonem předepsané údaje v elektronické podobě a stanovené formě.

(Integrace koncepčních kroků oboru VaK v ČR naplňováním strategie resortu Ministerstva zemědělství s výhledem do roku 2030, 2016, s. 12)

V České republice je velmi vysoká úroveň **dodávaných služeb ve vodohospodářském odvětví**. Konkrétně kvalita naší pitné vody a přístup široké veřejnosti k ní, je srovnatelný s mnohem vyspělejšími zeměmi. V ČR je zásobováno vodou z vodovodů 94,7 % obyvatel (2018) a občané jsou připojeni na kanalizační síť z více než 85 % (2018). Voda, která byla v roce 2018 vypouštěna do kanalizačního systému byla následně očištěna z více než 97 % (Stručně o vodě, 2020, s. 20–24).

V poslední přijaté *koncepti vodohospodářské politiky ministerstva zemědělství do roku 2015* (2011, s. 16), se mimo jiné uvádí tři dlouhodobé strategické cíle, které jsou zaměřeny na ochranu vody, ve smyslu dlouhodobé udržitelnosti a ochrany tohoto zdroje, ochranu obyvatel před povodněmi a také suchem (přizpůsobení se změně klimatu). Třetí dlouhodobý cíl je zaměřen právě na vodohospodářské služby:

„...zabezpečit bezproblémové zásobování obyvatel a dalších odběratelů vody nezávadnou a kvalitní pitnou vodou a efektivní likvidace odpadních vod bez negativních dopadů na životní prostředí a za sociálně únosné ceny a s minimálními nároky na veřejné finance.“

2 VEŘEJNÉ FINANCE V ČESKÉ REPUBLICE

Vodohospodářská infrastruktura je nezbytná pro každodenní život občanů daného regionu a její údržba a provoz si žádá nemalé náklady. Většinou nelze všechny tyto investice pokrýt z vlastních zdrojů obce. Je ve veřejném zájmu, aby služby těchto společností byly kvalitní, proto i stát přispívá na jejich fungování. Obce se mohou rozhodnout jaký přístup k vodohospodářské soustavě na svém území zvolí a jakým způsobem ji budou udržovat. Kromě výdajů tyto společnosti do veřejných financí také přispívají. Cílem této kapitoly je představit čtenářům základní principy a funkce veřejných financí v ČR a najít právě propojení s vodohospodářstvím pro účel této bakalářské práce.

2.1 Veřejné finance a veřejné rozpočty v ČR

Hejduková (2015, s. 8) definuje tři funkce veřejných financí:

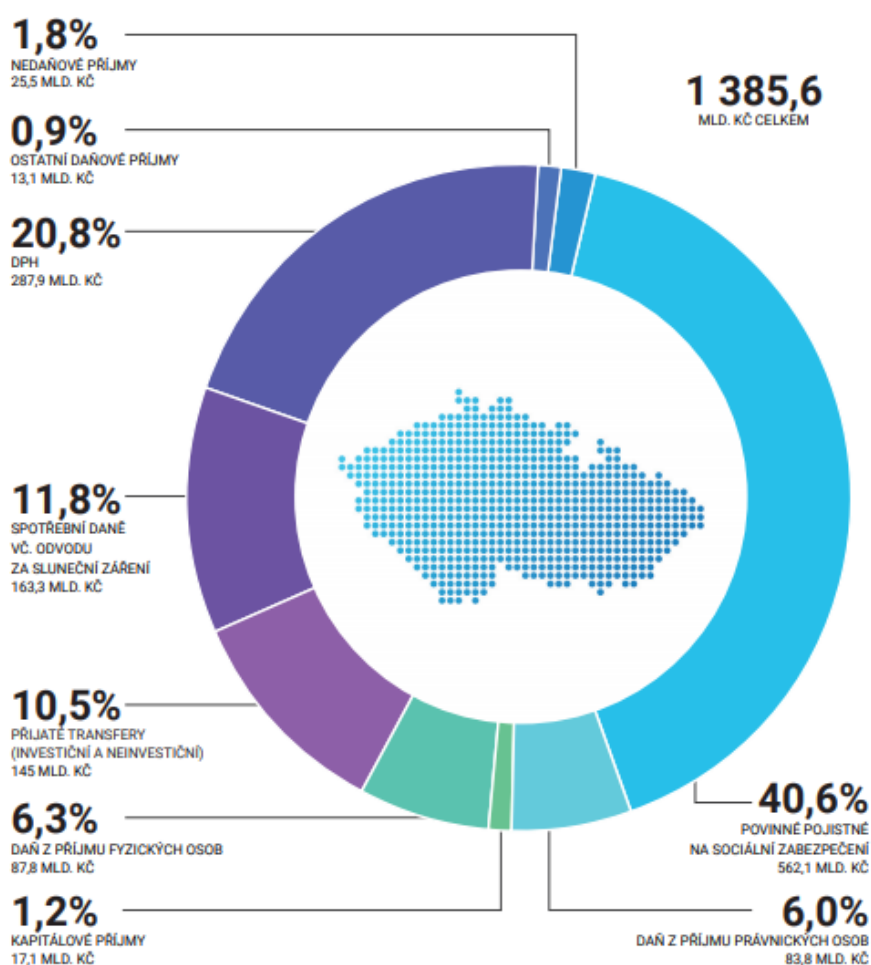
- **Alokační** – stát zde financuje oblasti veřejného sektoru,
- **distribuční** – někdy nazývána také jako redistribuční, která se zabývá problematikou spravedlnosti v přerozdělovacím procesu a
- **stabilizační** – zajišťuje makroekonomickou stabilitu, zejména ve smyslu zaměstnanosti, cenové stability, ekonomického růstu apod. (Hejduková, 2015, s. 8)

Typická pro veřejné finance **je jejich nenávratná forma** – subjekt může z veřejných financí získat prostředky bez nutnosti protiplnění (Hejduková, 2015, s. 7).

Veřejné rozpočty v České republice jsou soustavou více samostatných rozpočtů. Kromě státního rozpočtu zde patří např. rozpočty krajů a obcí, veřejných vysokých škol, příspěvkových organizací, mimorozpočtových fondů a dalších veřejných institucí, jejichž činnost působí na nekonkurenčním trhu a je vykonávána ve veřejném zájmu (školství, obrana, zdravotnictví atd.) (unrr.cz, 2021).

Státní rozpočet je základním rozpočtem České republiky. Jde o plánovanou bilanci příjmů a výdajů státu, kterou musí každoročně na návrh vlády schválit poslanecká sněmovna, jako samostatný zákon (unrr.cz, 2021). Aktuálně je to zákon č. 600/2020 Sb. o státním rozpočtu České republiky na rok 2021. V tomto zákoně najdeme konkrétní data, týkající se příjmů a výdajů státního rozpočtu na konkrétní rok podle různých kapitol (např. podle jednotlivých ministerstev).

Nejzásadnějším **příjmem do státního rozpočtu** jsou jednoznačně daně a sociální pojištění (unrr.cz, 2021). Další příjmy do státního rozpočtu jsou nedaňové příjmy, přijaté transfery, kapitálové příjmy (Státní rozpočet 2021 v kostce, 2021, s. 18). Na obrázku (Obrázek 2) vidíme, že v roce 2021 tvoří celkový státní rozpočet z 45,8 % daňové příjmy (celkem), příjmy z povinného pojištění na sociálním zabezpečení tvoří 40,6 % z celkových příjmů státního rozpočtu. Dále celkové příjmy státního rozpočtu tvoří přijaté transfery (10,5 %), nedaňové příjmy (1,8 %) a kapitálové příjmy (1,2 %).

Obrázek 2 Struktura příjmů státního rozpočtu v roce 2021 v mld. Kč a v % celkových příjmů státního rozpočtu (Státní rozpočet 2021 v kostce, 2021, s. 18).

Veřejné výdaje můžeme definovat jako aktivitu, jejímž výstupem je odvod peněz z veřejných rozpočtů, který má za cíl plnit svoji funkci, a to finanční krytí veřejných zájmů. Tyto výdaje jsou podrobeny nutné klasifikaci, která zajišťuje kontrolu nad veřejnými výdaji, splnění legislativních podmínek, analytickou kontrolu i přehled nad alokacemi těchto zdrojů (Maaytová a spol., 2015, s. 48).

Hejduková (2005, s. 64) popisuje jedno z nejzákladnějších třídění veřejných výdajů na **výdaje mandatorní** (stát je povinen je vyplatit na základě práva) a **nemandatorní výdaje** (stát má volnější možnost při jejich přerozdělení a tím získává nástroj k operativnímu řízení výdajů). Mandatorní výdaje představují v rámci rozpočtu na rok 2021 53 % (998,8 mld. Kč) z celkových výdajů státního rozpočtu. Nemandatorní výdaje potom 515,1 mld. Kč, což je 27,3 % celkových výdajů státního rozpočtu (Státní rozpočet 2021 v kostce, 2021, s. 22).

Ministerstvo financí dlouhodobě sleduje také tzv. **quasi-mandatorní výdaje**, které jsou taktéž nezbytné pro plynulý chod státu, ale nejsou zákonem přímo stanoveny. Jedná se zejména o platy státních zaměstnanců, pracovníků organizačních složek státu, výdaje na obranu apod. V rozpočtu na rok 2021 tvoří 371,7 mld. Kč, tj. 19,7 % celkových výdajů státního rozpočtu (Státní rozpočet 2021 v kostce, 2021, s. 22).

Součástí státního rozpočtu je také **rozpočet ministerstva zemědělství**, v jehož gesci je také vodní hospodářství. Ve spolupráci se Státním zemědělským intervenčním fondem provádí přímé i doplňkové platby a poskytuje různé podpory v oblasti zemědělství. V roce 2021 jsou uvedeny předpokládané výdaje v rozpočtu ministerstva zemědělství v celkové sumě 55 354 336 000 Kč. Do podpory vodního hospodářství by mělo být přerozděleno 1 675 000 000 Kč (eagri.cz, 2021, Komentář k rozpočtu kapitoly MZe na rok 2021).

Rozpočty územních samosprávných celků upravuje zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Zákon upravuje nejen tvorbu, funkce a obsah těchto rozpočtů, ale také stanovuje pravidla hospodaření s finančními prostředky, které mají územní samosprávné celky k dispozici. Územními samosprávnými celky (ÚSC) tento zákon rozumí obce a kraje (zákon č. 250/2000 Sb. § 1 odst. 1). Rozpočet ÚSC je finančním plánem (stejně jako státní rozpočet), kterým se řídí financování činnosti obcí a krajů (zákon č. 250/2000 Sb. § 4 odst. 1).

Příjmy rozpočtu obce definuje § 7 zákona č. 250/2000 Sb. a jsou tvořeny příjmy z daňových výnosů, příjmy z vlastního majetku, z výsledků vlastní činnosti, příjmy z činnosti právnických, které obec zřídila, nebo založila, příjmy z místních poplatků, dotace ze státního rozpočtu nebo kraje atd.

Výdaje rozpočtu obce jsou zejména závazky z plnění povinností, které jí ukládá zákon, výdaje na vlastní činnost, závazky vyplývající ze smluvních vztahů v jejím hospodaření, splátky půjček a úvěrů a úhrada úroků s nimi spojenými atd. (zákon č. 250/2000 Sb. § 9).

2.2 Vliv vodohospodářství na veřejné finance

Některé náklady těchto vodohospodářských společností, které mají vliv na tvorbu ceny jejich služeb se nám přirozeně vrátí zpět do veřejných financí. Jedná se zejména o daň z přidané hodnoty (DPH), dále daň z příjmů právnických osob (DPPO) a odvody na sociálním pojištění, které jsou příjmem do státního rozpočtu. V neposlední řadě zde figuruje Státní fond životního prostředí. V této kapitole některé druhy daní neberu v potaz, protože například není v možnostech této bakalářské práce zjistit jejich skutečné výše a dopady (např. silniční daň), nebo se jedná o daně, které společnosti zaplatí jednou za rok, bez ohledu na to, jaké množství svých služeb poskytovaly (např. daň z nemovitosti).

Způsob, kterým jsou některé výnosy z těchto daní přerozděleny mezi kraje a obce upravuje zákon č. 243/ 2000 Sb. zákon o rozpočtovém určení daní. **Daňové příjmy obcí**, které se vážou k této bakalářské práci jsou (podle zákona č. 243/ 2000 Sb. § 4 odst. 1 písm. b) a f)):

- podíl na 25,84 % z celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a
- podíl na 25,84 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů právnických osob, s výjimkou výnosů uvedených v písmenu g) a v § 3 odst. 1 písm. a).

Celostátním hrubým výnosem daně se rozumí peněžní prostředky vybrané v průběhu rozpočtového roku správcem daně, snížené o vrácené prostředky (zákon č. 243/2000 Sb. § 2 písm. a)).

DPH se v ČR řadí mezi daně nepřímé a v české legislativě ji upravuje zákon č. 235/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty. Tato daň je považována za univerzální, protože jsou skrze ni zdaněny všechny služby i zboží (až na některé výjimky). Základním principem je odvod daně z nově přidaných hodnot. Každý plátc odvede daň ze své vlastní přidané hodnoty, a naopak je mu daň vrácena v tržbách za vlastní výrobky a služby (neutrální dopad na podnikatelské subjekty, kteří jsou plátcí daně). V ČR jsou pro účel DPH stanoveny tři sazby, s ohledem na charakter zboží a služeb, a to ve výši 21 %, 15 % a 10 % (Hejduková, 2015, s. 127).

Zákon č. 235/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty v příloze č. 2 definuje služby, podléhající první snížené sazbě DPH ve výši 15 % kde jsou zařazeny právě služby:

- Úprava a rozvod vody prostřednictvím sítí (klasifikace CZ – CPA 6.00.2)
- Odvádění a čištění odpadních vod včetně ostatních služeb souvisejících s těmito činnostmi (CZ – CPA 37)

Problematika **daně z příjmů právnických** osob je v České republice upravena zákonem č. 586/1992 Sb. V § 17 jsou specifikováni jako poplatníci:

- Právnické osoby,
- Organizační složky státu,
- Podílové fondy (podle jejich upravujícího zákona), atd...

Zákon určuje předmět daně v § 18: Předmětem daně jsou příjmy z veškeré činnosti a z nakládání s veškerým majetkem.

Dále v tomto zákoně nalezneme zásadní části týkající se výpočtu DPPO zejména v § 19 položky osvobozené od daně, §20 Základ daně a položky snižující základ daně a § 21 Sazba a výpočet daně, kde je stanovena základní sazba daně ve výši 19 %.

Základ daně je zjištěn z rozdílu mezi příjmy a výdaji v případě vedení jednoduchého účetnictví a u podvojného účetnictví se vychází z výsledku hospodaření (rozdíl mezi náklady a výnosy). Takto zjištěný základ se dále upravuje (bezüplatná plnění, daňově uznatelné odpočty atd.) Teprve z upraveného základu daně se vypočítá daň ve výši 19 %, která je následně upravena ještě o slevy na dani, které jsou také specifikovány v zákoně v § 35. Od daně po slevách se odečtou zaplacené zálohy na dani za rok a vyjde výsledná daň ve formě doplatku, nebo přeplatku (Hejduková, 2015, s. 114).

Plátcí **sociálního zabezpečení** jsou zaměstnavatelé, zaměstnanci, osoby samostatně výdělečně činné, osoby dobrovolně účastné a zahraniční zaměstnanci. V roce 2021 jsou sazby sociálního pojištění u zaměstnavatelů 24,8 % z vyměřovacího základu a u zaměstnanců 6,5 % z vyměřovacího základu. V České republice odvádí sociální pojištění zaměstnavatel za sebe i své zaměstnance, kterým tuto část strhne z hrubé mzdy a odvede ji na příslušný účet Okresní správy sociálního zabezpečení za každý kalendářní měsíc. Vyměřovací základ zaměstnanců je stanoven jako úhrn příjmů (mpsv.cz, 2021). Sociální pojištění v sobě zahrnuje také příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, pojistné na nemocenské pojištění a pojistné na důchodové pojištění (zákon č. 589/1992 Sb. § 1 odst. 1), které se vede na samostatném účtu státního rozpočtu a také je samostatnou položkou příjmů státního rozpočtu (zákon č. 589/1992 Sb. § 2).

Státní fondy slouží zejména k financování předem určených a specifických cílů pro které byl tento fond zřízen. Mohou být označovány jako parařiskální státní fondy neboli mimorozpočtové (Maaytová a spol., 2015, s. 169).

Cílem těchto fondů je dlouhodobá podpora a stabilizace předem určených cílů. Fondy působí samostatně a sestavují vlastní rozpočty na určité období, po kterém vypracují také závěrečný účet. Každý účelový státní fond je zřízen na základě zákona a podrobuje se kontrole státu. Jedním ze státních fondů je také **Státní fond životního prostředí** (Hejduková, 2015, s. 45).

SFŽP byl zřízen zákonem č. 388/1991 Sb. Zákon České národní rady o Státním fondu životního prostředí České republiky, který nabyl účinnosti 4. 10. 1991, jehož správcem je ministerstvo životního prostředí. Součástí fondu jsou podle §6 zákon č. 388/1991 Sb. Státní fond vodního hospodářství a Fond ochrany ovzduší.

Příjmy fondu podle tohoto zákona tvoří (§ 2 odst. 1 zákona č. 388/1991 Sb.):

- poplatky za vypouštění odpadních vod do vod povrchových,
- poplatky za skutečný odběr podzemních vod,
- poplatky za vypouštění škodlivých látek do ovzduší,
- dotace ze státního rozpočtu atd.

Prostředky fondu lze použít (§ 3 odst. 1 zákona č. 388/1991 Sb.) na:

- podporu investičních a neinvestičních akcí právnických a fyzických osob souvisejících s ochranou a zlepšováním životního prostředí,
- podporu činností souvisejících s ekologickými funkcemi vodních toků a vodních ploch,
- podporu monitorování složek životního prostředí a ekologických procesů,
- podporu výchovných akcí a rozšiřování informací o životním prostředí atd.

Fyzické a právnické osoby mají možnost požádat SFŽP o peněžní prostředky z tohoto fondu. Pro takový požadavek je nutné podat žádost, součástí je také odborný posudek, který SFŽP doplní vlastním stanoviskem. Základním požadavkem pro nárok na prostředky z fondu je ekologická a ekonomická výhodnost s dopadem na celospolečenské zájmy (§ 4 zákona č. 388/1991 Sb.).

2.3 Přístupy obcí k hospodaření s vodou

Obce mohou zásadně ovlivnit fungování vodohospodářské společnosti na svém území zejména vlastnickým vztahem k vodohospodářské infrastruktuře. Obecně mohou obce vodohospodářskou infrastrukturu vlastnit, pronajímat ji, nebo ji prodat.

Vlastníkem takové infrastruktury je subjekt, který k ní má vlastnické právo. Může se jednat např. o obec, město, svazek obcí, obchodní společnost, fyzickou osobu (Vaculíková, 2019, s. 4). Vlastník vodovodu nebo kanalizace je povinen zajistit jejich plynulé a bezpečné provozování, vytvářet rezervu finančních prostředků na jejich obnovu a dokládat jejich použití pro tyto účely (zákon č. 274/2001 Sb. § 8 odst. 1). **Provozovatelem** je osoba, která provozuje danou infrastrukturu na základě smlouvy a má k tomuto provozování povolení vydaného krajským úřadem (zákon č. 274/2001 Sb. § 2 odst. 5). Provozovatelem může být také vlastník, který plní podmínky provozovatele (zákon č. 274/2001 Sb. § 6). **Provozování vodovodů nebo kanalizací** je souhrn činností, kterými se zajišťuje dodávka pitné vody nebo odvádění a čištění odpadních vod. Rozumí se jím zejména dodržování technologických postupů při odběru, úpravě a dopravě pitné vody včetně manipulací, odvádění, čištění a vypouštění odpadních vod, dodržování provozních nebo manipulačních řádů, kanalizačního řádu, vedení provozní dokumentace, provozní a fakturační měření, dohled nad provozuschopností vodovodů a kanalizací, příprava podkladů pro výpočet ceny pro vodné a stočné a další související činnosti, **ale není jím správa vodovodů a kanalizací ani jejich rozvoj** (zákon č. 274/2001 Sb. § 2 odst. 3).

Lze rozlišit různé modely provozování vodohospodářské infrastruktury. **Oddílový model**, je založen na vzájemné spolupráci vlastníka a provozovatele, který vodohospodářské služby poskytuje na základě provozní smlouvy o provozování a platí vlastníkovu nájemné za užívání infrastruktury. Provozovatel má nárok na výběr vodného a stočného od konečných uživatelů. **Model samostatného provozování**, znamená, že obec provozuje vodohospodářskou společnost sama na vlastní jméno i odpovědnost a vybírá vodné a stočné od konečných odběratelů. Pokud je provozovatel infrastruktury stoprocentně vlastněn jedním nebo více vlastníky vodohospodářské infrastruktury, kterou provozuje, jedná se o **model vlastnický**. **Smíšený model** je charakterizován situací, kdy je vlastník a provozovatel stejná osoba, ale není jím obec. V praxi se lze potkat se situací kdy se například obec kapitálově podílí na subjektu který je vlastníkem a provozovatelem vodohospodářské infrastruktury. V případě, že je zájem obce vést provozování vodohospodářské společnosti ve vlastní režii, ale nemá ve všech oblastech technickou či odbornou způsobilost, využívá tzv. servisní smlouvy s jiným subjektem, který mu v dané činnosti pomáhá a jedná se o **model odborné technické pomoci** (Vaculíková, 2019, s. 4).

Vlastníci a provozovatelé mohou o pomoc při financování vodohospodářské infrastruktury požádat ministerstvo životního prostředí, které může na základě žádosti poskytnout dotace,

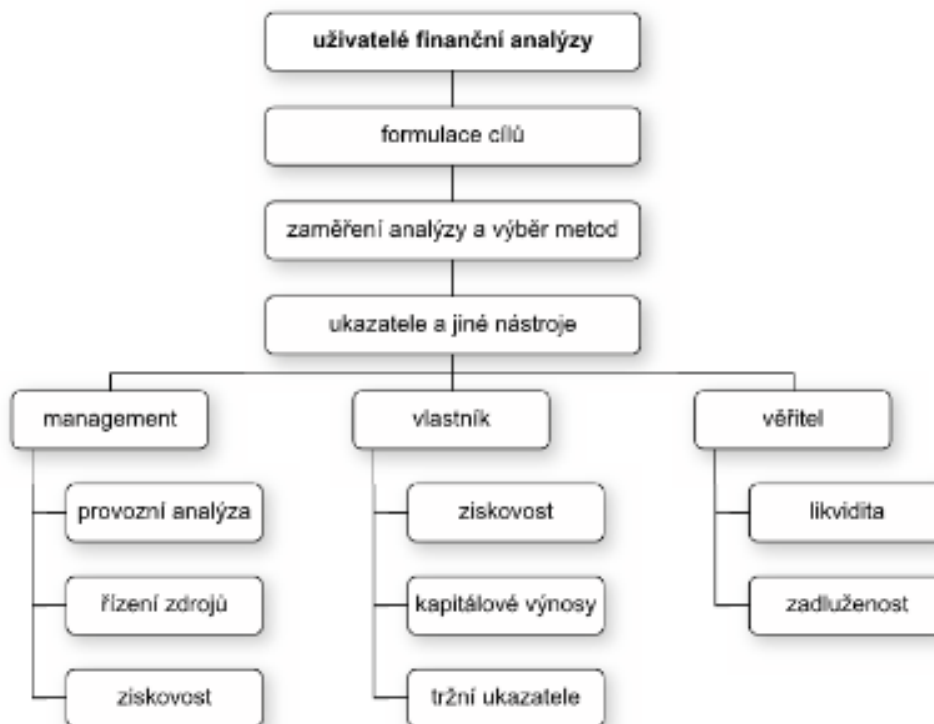
nebo nabídnou finanční nástroje v podobě půjček finančních zdrojů. Základními finančními zdroji ministerstva životního prostředí, ze kterých jsou následně poskytovány tyto podpory, jsou příjmy ze státního rozpočtu a enviromentální poplatky, které spravuje SFŽP ČR (mzp.cz, 2021).

3 FINANČNÍ ANALÝZA

Finanční analýza je dobře známý a často používaný nástroj pro řízení podniku. Je při ní využíváno konkrétních dat z minulosti, které pochází přímo z analyzovaného podniku, a to zejména z jeho účetních výkazů. Získaná data jsou systematicky a podrobně rozebrána a jako výstup nám nabízejí nejen vyhodnocení minulosti a současnosti podniku, ale také předpokládaný vývoj budoucí finanční stability (Růžičková, 2019, s. 9).

Díky tomuto nástroji se může podnik efektivně zorientovat ve své vlastní, nejen finanční situaci. Může získat komplexní informace ohledně svých aktiv a jejich zdrojů krytí (pasiv), vyhodnotit optimální finanční strukturu, nebo lépe řídit likviditu či obraty oběžného majetku (Knápková a spol., 2017, s. 17).

Výstupy finanční analýzy mohou sloužit nejen vlastníkům a manažerům podniku pro operativní a strategické plánování firmy, ale její výstupy jsou cenné také pro aktuální či potenciální věřitele. Každý z těchto osob bude ve finanční analýze podniku hledat jiné informace a pro každého budou tedy důležité jiné ukazatele, což můžeme pozorovat na obrázku (Obrázek 3) uvedeném níže (Růžičková, 2019, s. 12).

Obrázek 3 Uživatelé finanční analýzy a její zaměření (Růžičková, 2019, s. 12).

3.1 Zdroje informací finanční analýzy

Získání kvalitních a relevantních dat je základem pro vytvoření finanční analýzy, která podniku přinese efektivní a použitelné výstupy. Tyhle data primárně najdeme v účetních výkazech každého podniku, kterými jsou:

- Rozvaha,
- výkaz zisku a ztrát,
- přehled o peněžních tocích,
- přehled o změnách vlastního kapitálu a
- příloha účetní závěrky

Dalším zdrojem informací může být výroční zpráva podniku či jiné interní publikace a v neposlední řadě také data, které pocházejí přímo od managementu podniku, jako jsou firemní statistiky produkce, odbytu, poptávky apod. Pro komplexnější pohled na finanční analýzu je dobré data porovnávat a čerpat také z vnějších zdrojů informací, jako jsou odborné časopisy, ekonomické prognózy, informace z ministerstva průmyslu a obchodu ČR apod.) (Knápková a spol., 2017, s. 18).

Pro praktickou část této bakalářské práce čerpám data z veřejně dostupných zdrojů, tedy účetních výkazů vybraných společností, které je povinně zveřejňují v obchodním rejstříku minimálně jednou za účetní období (v případě vybraných společností jedenkrát za kalendářní rok).

Ross a spol. (2013, str.21) definuje **rozvahu** jako: „... *snapshot of the firm*.“ Neboli snímek k určitému momentu daného podniku. Je to shrnutí toho, co firma k tomuto okamžiku vlastní (aktiva) a čím jsou ty aktiva kryty (vlastní kapitál+ dluhy společnosti).

Rozvahu lze rozdělit na dvě strany. Stranu aktiv zastupují stálá (dlouhodobá) aktiva a oběžná (krátkodobá) aktiva. Na straně pasiv najdeme vlastní kapitál (vlastní zdroje) a cizí kapitál (dluhy společnosti). Základním principem v rozvaze je bilanční princip, který vyjadřuje rovnost mezi aktivy a pasivy a musí platit vždy (Šteker a spol., 2016, s. 240). V angličtině najdeme pojem rozvaha trefně přeložen jako: „balance sheet“, protože skutečně znázorňuje bilanci mezi aktivy a pasivy.

Výkaz zisků a ztrát (VZaZ) zachycuje za účetní období pohyb nákladů a výnosů v podniku. Je zde plně uplatněn akruální princip, tzn. že jsou zde zaznamenány pohyby nákladů a

výnosů bez ohledu na skutečné příjmy a výdaje společnosti. Finanční analýza nepracuje pouze se strukturou a rozdělením těchto položek, ale také pečlivě sleduje jejich dynamiku (Růžicková, 2019, s. 32).

Přehled o peněžních tocích oproti výkazu zisků a ztrát pracuje se skutečnými změnami příjmů a výdajů podniku. Pro tento účel se sledují jak peněžní prostředky (peníze v hotovosti, peníze na bankovních účtech, ceniny) tak jejich ekvivalenty (krátkodobý finanční majetek). Změny v přehledu o peněžních tocích členíme podle toho, k jaké oblasti se vážou na cash flow z:

- Operativní činnosti (provozní),
- investiční činnosti (váže se hlavně k pořízení a prodeji dlouhodobému majetku) a
- finanční činnosti (je ovlivněna změnami a velikostí pasiv – vlastního kapitálu a cizích zdrojů) (Šteker a spol., 2016, s. 241).

Přehled o změnách vlastního kapitálu doplňuje informace, které se týkají pasivní části rozvahy. Najdeme v něm změny, které se týkají zúčtování vztahů mezi podnikem a jeho vlastníky anebo změny, které se uskutečnily například z důvodů přecenění majetku, nebo přesuny peněz mezi fondy tvořenými z výsledku hospodaření (Knápková a spol., 2017, s. 62).

Výroční zprávu sestavují povinně pouze některé účetní jednotky. Její význam je v komplexním a uceleném podání informací o hospodářském roce společnosti, často jej proto vyhledávají investoři. Výroční zpráva obsahuje finanční i nefinanční informace, předpokládaný vývoj společnosti, připravované zásadní investice, cíle společnosti apod. Často může být využita jako propagační nástroj společnosti (Šteker a spol., 2016, s. 248).

Při analyzování informací z účetní závěrky je nutné kromě sledování jednotlivých výkazů sledovat také jejich **provázanost mezi sebou**. Rozvaha nám znázorní stavy aktiv, pasiv a jejich strukturu, výkaz zisků a ztrát náklady a výnosy, přehled o peněžních tocích příjmy a výdaje společnosti, přehled o změnách ve vlastním kapitálu transakce, které probíhají ve v interních záležitostech firmy. Je důležité si uvědomit, že každý pohyb těchto ukazatelů neovlivní pouze jeden konkrétní výkaz, ale také některý další (Knápková a spol., 2017, s. 62). Propojenost účetních výkazů můžeme vidět na obrázku (Obrázek 4). Například výsledek hospodaření aktuálního účetního období nalezneme promítnutý v rozvaze na straně pasiv, změny ve vlastním kapitálu nám ovlivní výši základního kapitálu (taktéž pasivní strana rozvahy), konečný stav peněžních prostředků ve výkazu cash flow je zaznamenán v rozvaze

v oběžných aktivech (pokladna+ peníze na bankovních účtech), přírůstkem dlouhodobého majetku změním stav investiční části cash flow a uvidíme změnu ve výši nákladů (odpisy), atd...

Obrázek 4 Provázanost účetních výkazů (Růžičková, 2019, s. 41).

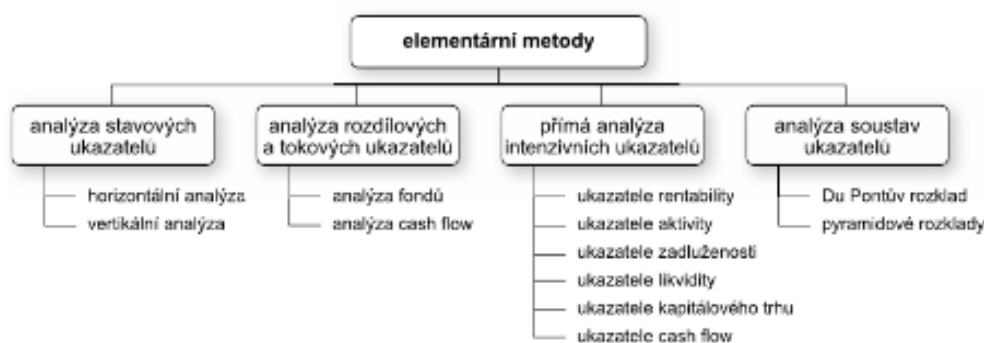
3.2 Popis použitých metod a ukazatelů

Celou mou bakalářskou práci budu provádět pomocí tzv. fundamentální finanční analýzy, jejímž základem jsou ekonomické znalosti, ucelený přehled a orientace v účetních výkazech. V neposlední řadě je potřeba také znát vzájemné interakce mezi těmito výkazy (Růžičková, 2019, s. 44).

Začátek finanční analýzy vychází z ex post rozboru minulých výsledků společnosti. Analyzujeme tedy výkazy let minulých. Rozdělení elementárních metod finanční analýzy můžeme vidět na obrázku níže (Obrázek 5). Základní, **elementární finanční analýza** není matematicky nijak náročná. Používá základních matematických operací, mnohem složitější je však její správná interpretace. Elementární analýza v praxi začíná **analýzou absolutních (stavových) ukazatelů**, která používá procentuální rozbor. Lze ji aplikovat na všechny výkazy a jejich absolutní hodnoty. Dělíme ji na:

- Horizontální analýzu (změny procentního podílu v čase) a
- vertikální analýzu (změny procentního podílu jednotlivých položek ke zvolené základně) (Čížinská, 2018, s. 199).

Dále se budu zabývat také **analýzou rozdílových ukazatelů**, a nakonec **poměrových ukazatelů**.

Obrázek 5 Elementární metody finanční analýzy (Růžičková, 2019, s. 47)

Horizontální a vertikální analýza patří do **analýzy absolutních ukazatelů** a v praxi jsou často prováděny společně. Můžeme je rozdělit na analýzu aktiv (majetku) a analýzu pasiv (finanční struktura) (Knápková a spol., 2017, s. 71).

Horizontální analýzu můžeme definovat jako:

(Položka a – položka b) /položka b

Například: účetní jednotka měla celková aktiva v roce 2016 v hodnotě 1500 tis. A v roce 2017 1600 tis. Výpočet: $(1600 \text{ tis.} - 1500 \text{ tis.}) / 1500 \text{ tis.} = 0,066 = 6,6 \%$. Interpretace: mezi roky 2016 a 2017 celková aktiva takové účetní jednotky vzrostla o 6,6 %.

Vertikální analýza je závislá na zvolené základně. Hledáme poměr určité položky k této základně.

$a/z * 100$

a...zvolená položka

z...zvolená základna

Pro jednoduchou ukázkou si představme celkové tržby účetní jednotky v hodnotě 1500 tis., což bude naše základna z. Tržby z prodeje výrobků jsou 1000 tis. (a) a tržby z prodeje služeb 500 tis. (b).

$a/z * 100 = 1000 \text{ tis.} / 1500 \text{ tis.} * 100 = 66,6\%$

$b/z * 100 = 500 \text{ tis.} / 1500 \text{ tis.} * 100 = 33,33\%$

Z této velmi zjednodušené analýzy můžeme říct, že tržby z prodeje výrobků takové účetní jednotky tvoří 66,6 % z celkových tržeb a tržby z prodeje služeb 33,3 % z celkových tržeb.

Rozdílové ukazatele mají tzv. tokový charakter v podniku. Můžeme je sledovat hlavně ve výkazu zisku a ztráty a v přehledu o peněžních tocích, ale cenná data pro tyto ukazatele najdeme také v rozvaze – hlavně v aktivní části oběžných aktiv a na straně pasiv ve struktuře financování (Růžičková, 2019, s. 47).

Hlavním výstupem analýzy rozdílových ukazatelů jsou data zaměřená na čisté pohotové prostředky (ČPP) společnosti. Jedním z nejzásadnějších ukazatelů pro společnost je také ukazatel čistého pracovního kapitálu (ČPK).

- **Čistý pracovní kapitál** – můžeme jej vypočítat jako rozdíl mezi oběžnými aktivy a krátkodobými finančními zdroji. Výsledkem je část oběžného majetku, který je financován vlastními (dlouhodobými zdroji podniku). Tento ukazatel nám říká hodně o schopnosti společnosti splácet a být likvidní. Je potřeba aby měl podnik více likvidních prostředků, než má krátkodobých závazků (Knápková a spol., 2017, s. 85).
- **Čisté pohotové prostředky** – udávají likviditu podniku v daném okamžiku. Jednoduše jde o rozdíl mezi penězi, které jsou k použití okamžitě v pokladně (a na bankovních účtech) minus okamžitě splatné závazky (Knápková a spol., 2017, s. 85).

Analýza poměrových ukazatelů skutečně vychází z jednoduchého poměrování, kdy k výsledkům takové analýzy docházíme pomocí zlomků. Do čitatele i jmenovatele dosazujeme různé hodnoty, jejichž výsledkem je poměr. Přiřazované hodnoty by však měly mít svůj ekonomický význam. Nebylo by efektivní mezi sebou poměřovat jakékoliv hodnoty, nehledě na to, že interpretace takových výsledků by nemusela podniku poskytnout podstatný výstup (Čížinská, 2018, s. 204).

Mezi nejznámější a v praxi nejpoužívanější poměrové ukazatele patří ukazatele **likvidity, zadluženosti, rentability a aktivity**. Ačkoliv jsou k těmto ukazatelům obecně přiřazené optimální hodnoty, je třeba se na ně dívat v kontextu celého analyzovaného podniku a jeho aktuální či predikované pozice (Knápková a spol., 2017, s. 87).

Ukazatelé **likvidity** definují schopnost podniku nejen splácet, ale také rychle a pohotově měnit svá krátkodobá aktiva zpět do peněžní formy. V praxi rozlišujeme tři stupně likvidity:

- Likvidita I. stupně (okamžitá likvidita)
(Krátkodobý finanční majetek + peněžní prostředky) / krátkodobé závazky
- Likvidita II. stupně (běžná likvidita)
(Oběžná aktiva – zásoby) / krátkodobé závazky

- Likvidita III. stupně (pohotová likvidita)

Oběžná aktiva/krátkodobé závazky (Čižinská, 2018, s. 205)

Výsledné hodnoty těchto ukazatelů nám mimo jiné naznačují mnoho o zvolené strategii financování v podniku. Pokud je hodnota běžné likvidity pod úrovní jedna, hovoříme o agresivní strategii financování. V opačném případě o strategii neutrální, nebo konzervativní v závislosti na vzdálenosti od hodnoty jedna (Čižinská, 2018, s. 205). Knápková a spol. (2017, s. 95) udává optimální hodnoty likvidity I. stupně 0,2-0,5, likvidity II. stupně 1-1,5 a likviditu III. stupně 1,5- 2,5.

Ukazatele zadluženosti jsou založeny na různých poměrech vlastního a cizího kapitálu. Kromě toho, že poukazují na zadluženost podniku v celkovém kontextu, tak mohou sloužit jako nástroj k včasnému předcházení rizika plynoucího z předlužení podniku. Jejich hodnoty také sledují věřitelé společnosti (Knápková a spol., 2017, s. 87).

- *Celková zadluženost = Cizí zdroje / Celková aktiva*

Doporučená hodnota **celkové zadluženosti** je udávána mezi 30–60 %. Je však potřeba ji porovnávat v kontextu s odvětvím ve kterém je společnost aktivní a také s hodnotou úrokového krytí (Knápková a spol., 2017, str. 88).

- *Míra zadluženosti = cizí zdroje / vlastní kapitál*

Ukazatel **míry zadluženosti** je často vyhledávaný bankami a finančními institucemi, které by mohly stát v roli potenciálního věřitele (Knápková a spol, 2017, str. 89).

Jeho doporučená hodnota by neměla být větší než 1. Pokud se podíváme na tento poměr, kterým by byl výsledek větší než hodnota jedna, bylo by jasné, že podnik má stejné, nebo větší cizí závazky než svůj vlastní kapitál.

- *Ukazatel úrokového krytí = EBIT / Nákladové úroky*

EBIT... výsledek hospodaření před zdaněním a úroky

Úrokové krytí podniku znázorňuje, zdali podnik vytvořil dostatek zisku k tomu, aby splácel své dluhy. Vysoká hodnota tohoto ukazatele má pozitivní význam (Čižinská, 2018, s. 207).

V případě, že by se hodnota dostala na hranici hodnoty 1, logicky by to znamenalo, že podnik vytvořil přesně tolik zisku, kolik potřebuje na úhradu daní a úroků ze svých závazků.

Doporučené optimum tohoto ukazatele je uváděno více než 5 (Knápková a spol., 2017, s. 90).

- *Krytí dlouhodobého majetku vlastním kapitálem = vlastní kapitál / dlouhodobý majetek*

Pokud je výsledná hodnota **krytí DM VK** vyšší než jedna, bavíme se o podniku stabilním, pro který zisk není hlavní prioritou. Celý svůj dlouhodobý majetek a část oběžných aktiv kryje z vlastního kapitálu.

- *Krytí dlouhodobého majetku dlouhodobými zdroji = (vlastní kapitál + dlouhodobé cizí zdroje) / dlouhodobý majetek*

Obecně v každém finančním řízení podniku by měl finanční management dbát na **zlaté pravidlo financování**, které říká, že dlouhodobý majetek by měl být krytý dlouhodobými zdroji a krátkodobý majetek naopak krátkodobými zdroji. Pokud je tato rovnice porušena, je to z důvodu zvolené strategie financování a hovoříme o pod kapitalizovaném podniku (výsledek menší než 1), který používá agresivní strategii financování nebo naopak překapitalizovaném podniku (výsledek vyšší než jedna), který má zvolenou strategii neutrální nebo konzervativní (Knápková a spol., 2017, s. 91).

- *Finanční páka = Celková aktiva / Vlastní kapitál*

Finanční páka může při analyzování zadluženosti podniku přinést jiný úhel pohledu. S rostoucí hodnotou tohoto ukazatele můžeme konstatovat větší použití cizího kapitálu ke krytí aktiv (Čížinská, 2018, s. 207).

Lze tedy říct, že pokud je finanční páka rovna hodnotě 1, podnik nepoužívá žádné cizí zdroje. Pokud je finanční páka v hodnotě 2, podnik se potýká s 50 ti % zadlužeností.

Ukazatele rentability jednoduše řečeno měří efektivnost využívání analyzovaných položek (Ross a spol., 2016, s. 64).

Tyto ukazatele jsou označovány zkratkou ROS, ROA a ROE, což vychází z jejich překladu do angličtiny: Return of Sales, return of Assets a return of Equity.

Ross a spol. (2016, s. 65) upozorňuje na to, že ačkoliv výsledné hodnoty znázorňují procenta, nebylo by vhodné si tuto hodnotu plést nebo porovnávat například s úrokovou mírou. Je

důležité si uvědomit, že tato hodnota udává návratnost, ať už aktiv nebo vlastního kapitálu podniku, z čehož také vychází jejich anglické označení *return*.

- *Rentabilita tržeb (ROS) = čistý zisk/tržby*

Ukazatel **ROS** je známý tím, že udává ziskovou marži podniku, kterou není od věci porovnávat ve vztahu k obdobným podnikům ve stejném odvětví (Knapková a spol., 2017, s. 100).

- *Rentabilita aktiv (ROA) = čistý zisk/ celková aktiva*

ROA znázorňuje, jakou mírou se nám stálý majetek podílí na tvorbě zisku. Tedy jak efektivně tento majetek využíváme (Ross a spol., 2016, s. 65).

Někdy je ROA definován s ohledem na daňové zatížení podniku:

$$ROA = (EBIT * (1-t)) / \text{celková aktiva}$$

EBIT... Výsledek hospodaření před zdaněním a úroky
t... daňová sazba
(Knapková a spol., 2017, s. 102)

- *Rentabilita vlastního kapitálu (ROE) = čistý zisk/ vlastní kapitál*

ROE udává, jaká hodnota zisku připadá na jednotku vloženého kapitálu. Pro účel toho výpočtu je lepší vycházet z výsledku hospodaření po zdanění (EAT), protože tento ukazatel je zásadní zejména pro vlastníky společnosti (Čižinská, 2018, s. 209).

Mnoho podniků stojí před rozhodnutím, zda investice a svoji aktivitu financovat z vlastních zdrojů, které jsou obecně známo drahé, ale bezpečné, nebo se postavit do rizikovější pozice, a kapitál si levně půjčit. Pozitiv a negativ pro použití vlastního či cizího kapitálu je mnoho. Skutečností však je, že veškeré aktivity podniku nelze pokrýt pouze z vlastních zdrojů. To, kde je hranice mezi použitím vlastních zdrojů a případně použitím úvěru nám může pomoci vyjádřit ziskový ukazatel finanční páky a multiplikátor vlastního jmění akcionářů, který je založen na **vztahu mezi rentabilitou a zadlužeností podniku**.

- **Multiplikátor vlastního kapitálu** vypočítá kolikrát se zvětší vlastní kapitál, pokud použijeme cizí zdroje.
- *EBT/EBIT * Aktiva/Vlastní kapitál*

EBT... Výsledek hospodaření před zdaněním (výsledek hospodaření + úroky)

EBIT... Výsledek hospodaření před úroky a zdaněním

Pokud je hodnota tohoto výpočtu větší než jedna, mluvíme o pozitivním působení finanční páky a další zadlužení by mělo dobrý vliv na ROE (s ohledem na další ukazatele a aktuální situaci podniku) (Knápková a spol., 2017, s. 126).

Zdali má finanční páka pozitivní či negativní vliv má však smysl počítat pouze v případě, že úroková sazba cizího kapitálu, není vyšší než rentabilita vloženého kapitálu (ROCE) (Čižinská, 2018, s. 211). Tedy platí vztah:

$$ROCE \geq i$$

$$ROCE = EBIT / \text{úplatný kapitál}$$

EBIT... Výsledek hospodaření před úroky a zdanění

Úplatný kapitál... celková aktiva – krátkodobé závazky

i... úroková sazba cizího kapitálu

Aktivita je někdy v podniku nazývána jako obratovost. V praxi rozlišujeme dva možné přístupy k těmto hodnotám. Prvním je výpočet obratu a druhým doba obratu. Oba tyto ukazatele definují efektivitu využívání majetku podniku vzhledem k dosahovaným či plánovaným hospodářským aktivitám (Knápková a spol., 2017, s. 107).

- *Obrat aktiv = tržby / aktiva*
- *Obrat zásob = tržby / zásoby*
- *Obrat oběžného majetku = tržby / oběžný majetek*

Výsledkem těchto ukazatelů je tzv. počet obrátek, který říká, kolikrát se daná položka vrátí zpět v hospodářských aktivitách (tržbách) (Čižinská, 2018, s. 207). Logicky tedy tuto hodnotu v podniku chceme co nejvyšší, ale obecně platí, že by měla mít hodnotu minimálně 1 (Knápková a spol., 2017, s. 107).

- *Doba obratu aktiv = aktiva / tržby * 360*
- *Doba obratu zásob = zásoby / tržby * 360*
- *Doba obratu oběžného majetku = OM / tržby * 360*

- *Doba obratu krátkodobých pohledávek = krátkodobé pohledávky/tržby*360*
- *Doba obratu závazků krátkodobých závazků = krátkodobé závazky/tržby*360*

Doba obratu je opačným pohledem na řízení aktiv a definuje za kolik dnů měřená hodnota změní svoji podobu do formy peněžních jednotek. Oproti obratovosti je tedy dobré, aby tato hodnota byla co nejnižší, ale není pro ni specifikováno žádné obecné optimum (Čižinská, 2018, s. 208).

Při výpočtu doby obratu je dobré se zaměřit na dobu obratu krátkodobých pohledávek a doby obratu krátkodobých závazků. Pokud mezi sebou tyto dvě hodnoty porovnáme, můžeme zjistit, jestli je podnik v pozici věřitele, nebo dlužníka. Tzn. jestli podnik své závazky uhradí dříve (nebo později), než jeho odběratelé zaplatí mu.

Kromě výše uvedených ukazatelů finanční analýzy existuje ještě řada dalších. Zaměřila jsem se primárně na ty, které jsou aktivně použity v praktické části této bakalářské práce. Pro každý podnik z různých odvětví budou zásadní jiné ukazatele a optimální jiné hodnoty.

Dalšími ukazateli mohou být např. takové které měří produktivitu práce, ukazatele pracující s přidanou hodnotou, nebo ukazatele, které slouží k porovnávání podniku s konkurencí (Knápková a spol., 2017, s. 113).

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 CHARAKTERISTIKA VYBRANÝCH PODNIKŮ

Pro účel této bakalářské práce byly vybrány dvě vodohospodářské společnosti, které jsem vybírala podle daných kritérií:

- množství obyvatel, kteří jsou příjemci služeb těchto společností,
- počet zaměstnanců,
- poloha umístění podniku,
- typ vlastníka

Tímto způsobem jsem dosáhla takového výběru, který mi zaručuje, že jsou společnosti k sobě natolik podobné, aby výsledky finanční analýzy mezi sebou bylo možné porovnat a zároveň díky typu vlastnictví společnosti mají odlišný způsob přístupu k hospodářskému výsledku a tím i jiný vliv na veřejné finance. Poloha umístění zajistila, že také ceny služeb, které nabízejí svým zákazníkům nejsou ovlivněny větší kumulací žijících obyvatel. Nebylo by možné kvalitně komparovat mezi sebou vodohospodářskou společnost, která zásobuje pitnou vodou občany hlavního města a společností, která se stará o sto tisíc obyvatel.

Pomocí těchto kritérií jsem vybrala společnosti Vodovody a kanalizace Kroměříž, a.s. (VaK KM, a.s.) a Šumperskou vodohospodářskou společnost, a.s. (ŠPVŠ, a.s.) Tyto společnosti jsou si velice podobné, až do posledního uvedeného kritéria – typu vlastníka (Tabulka 1).

Tabulka 1 Kritéria výběru společností pro účel finanční analýzy (Výroční zprávy vybraných společností, 2019), vlastní zpracování

	VaK KM, a.s.	ŠPVŠ, a.s.
Příjemci služeb	101 060 obyvatel	82 473 obyvatel
Počet zaměstnanců	188 zaměstnanců	184 zaměstnanců
Poloha umístění podniku	Zlínský kraj	Olomoucký kraj
Kdo vlastní společnost	Města a obce	Zahraniční osoba

Cílem praktické části je najít rozdílnost v přístupu hospodaření těchto společností a zjistit jaký typ vlastnictví vodohospodářských společností je pro města a obce výhodnější s ohledem na dopady do veřejných financí.

4.1 Vodovody a kanalizace Kroměříž, a.s.

V této části bakalářské práce se zaměřím na společnost Vodovody a kanalizace Kroměříž, a.s. a také na konkrétní přístup města Kroměříže k zajišťování vodohospodářské společnosti a ochraně a udržitelnosti vod na jejím území. Dále provedu horizontální a vertikální analýzu aktiv, pasiv, nákladů a výnosů této společnosti v letech 2016–2019.

Vak KM, a.s. působí ve vodohospodářském odvětví od roku 1993. Polohově se stará o občany Kroměřížského regionu – jedná se o více než sto tisíc obyvatel, kteří využívají služby této společnosti. Kromě dodávky pitné vody do domácností zajišťuje společnost také služby spojené s odvodem kanalizačních vod. Do jejich činnosti spadá také oprava a údržba vodohospodářské infrastruktury regionu.

Společnost zaměstnává téměř dvě stovky zaměstnanců, kteří se starají o administrativní činnosti společnosti, zajišťují provozní práce spojené s vodohospodářskými službami, nebo jejich činnost kontroluje kvalitu pitné vody v laboratořích.

Po celou dobu praktické části pracuji s daty z veřejně dostupných účetních výkazů, které společnost pravidelně zveřejňuje ve veřejném obchodním rejstříku (or.justice.cz) a také jsou součástí výročních zpráv, které jsou kompletně ke stažení na stránkách společnosti VaK KM, a.s. (vak-km.cz).

4.1.1 Kroměříž

Město Kroměříž pro své občany zajišťuje vodohospodářské služby prostřednictvím společnosti VaK KM, a. s., kterou město vlastní z více než 46 %. Zbytek společnosti je ve vlastnictví okolních měst a obcí (Výroční zpráva, Vodovody a kanalizace Kroměříž a.s., 2019).

Vodohospodářská infrastruktura je vlastněna převážně VaK KM, a.s., zbylá část této infrastruktury, kterou vlastní město, je na základě smluv o provozování taktéž v režii VaK KM, a.s. Součástí městského úřadu Kroměříž je odbor životního prostředí, jehož součástí je také vodoprávní úřad (oddělení ochrany vod a prostředí). Odbor životního prostředí v celém kroměřížském regionu zajišťuje výkon státní správy ve všech oblastech ochrany životního prostředí (mesto-kromeriz.cz, 2021).

Pro zjištění konkrétního postoje města Kroměříže k ochraně a udržitelnosti vod na jejím území jsem použila nejaktuálnější strategický plán města do roku 2020, který je veřejně dostupný na webových stránkách města.

Město Kroměříž si je vědomo rizik spojených s ochranou vod na svém území:

- Kvalita podzemních vod je zde znečištěna především průsaky chemických látek z pozemků zemědělské půdy a hnojišť.
- Vodní toky jsou znečišťovány zejména komunálními odpady a odpadní vodou, která je do koryt řek vypouštěna z kanalizací, přes to, že jsou předtím očištěny v čistírnách odpadních vod.
- Staré zátěže v průmyslových areálech mohou být také potenciální hrozbou pro znečištění podzemních vod
- atd.

Kroměříž však stojí před největší hrozbou, která je s vodou spojena, kvůli své poloze v záplavovém území řeky Moravy. Město si je však vědomo, že protipovodňová opatření musí být navrhována tak, aby negativně neovlivňovala vodní režim krajiny (Strategický plán města Kroměříže 2010–2020, s. 74).

Město Kroměříž ve svém strategickém plánu do roku 2020 určilo prioritní oblasti, ve kterých by rádo dosáhlo dlouhodobých cílů. Tyto priority byly rozděleny do čtyř skupin:

- Priorita R – Rozvoj města
- Priorita V – Vzdělávání
- Priorita K – Kultura
- Priorita Z – Zdravotnictví a sociální služby

V prioritách R je konkrétně zařazena v bodě R 3 právě priorita životního prostředí (Strategický plán města Kroměříže 2010–2020, s. 123).

Strategický plán se zaměřuje v rámci životního prostředí zejména zelení ve městě a problematiky odpadů. Také jsou zde zahrnuty např. návrhy protipovodňových opatření a výchova k přístupu k ochraně životního prostředí (Obrázek 6).

Priorita R 3: Životní prostředí	R 3.1: Zeleň ve městě	<ul style="list-style-type: none"> • Obnova zahrad v mateřských školách • Obnova zeleně na hřbitově • Postupná obnova a rozšiřování zeleně v jednotlivých částech města
	R 3.2: Odpadové hospodářství	<ul style="list-style-type: none"> • Rekultivace skládky v Lutopecnách • Rekultivace skládky na Zacharu • Řešení problematiky kompostování • Podpora třídění odpadu v organizacích zřizovaných městem
	R 3.3: Protipovodňová opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Vypracování „Strategie ochrany před povodněmi“ • Vybudování protipovodňových opatření (hrází) k ochraně města (Zásady územního rozvoje) • Revitalizace Wolfova splávku • Revitalizace Korytné
	R 3.4: Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora školních a mimoškolních aktivit v oblasti EVVO • Podpora vzdělávání v oblasti udržitelného rozvoje
	R 3.5: Energetické úspory ve veřejných budovách	<ul style="list-style-type: none"> • Vybudování kotelny (příp. předávací stanice) – ZŠ Slovan • Výměna oken a zateplení školy Zachar • Zateplení MŠ v Trávníku • Obvodový plášť plaveckého bazénu • Podpora úspor energií v městských budovách • Zateplení budovy zimního stadionu

Obrázek 6 Priorita R3 (Strategický plán města Kroměříž 2010–2020, s. 128)

Strategický plán města Kroměříže do své strategie implementuje vyšší programové dokumenty. V rámci životního prostředí jsou to:

- Strategie udržitelného rozvoje ČR (2004), jejímž cílem je rovnoměrné propojení třech pilířů – environmentálního, ekonomického a sociálního
- Rozvojové dokumenty Zlínského kraje – jejichž součástí je např. Koncepce hospodaření s odpady ve Zlínském kraji a Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Zlínského kraje (Strategický plán města Kroměříže 2010–2020, s. 141–142).

4.1.2 Analýza absolutních ukazatelů VaK KM, a.s.

Po celou dobu praktické části budu pracovat s daty z veřejně dostupných účetních výkazů, které společnost pravidelně zveřejňuje ve veřejném obchodním rejstříku (or.justice.cz) a také jsou součástí výročních zpráv, které jsou kompletně ke stažení na stránkách společnosti VaK KM, a.s. (vak-km.cz).

Společnost má absolutně největší podíl dlouhodobého hmotného majetku v poměru k celkovým aktivům, což můžeme pozorovat v následujících tabulkách. V každém sledovaném roce je to více než 80 procent, přičemž mezi jednotlivými lety tato hodnota neustále narůstá. Vysoká hodnota tohoto majetku je přirozená vzhledem k činnosti společnosti. Jedná se o budovy, čističky vod, laboratoře, stroje, vodovodní potrubí, apod...V tabulkách (Tabulka 2, Tabulka 3 a Tabulka 4) můžeme vidět celkovou strukturu

aktiv společnosti a jejich vertikální a horizontální analýzu. Dlouhodobá hmotná aktiva této společnosti jsou základní částí celé majetkové struktury.

Tabulka 2 Majetková struktura společnosti VaK KM, a.s., zdroj: Rozvaha 2017-2019, vlastní zpracování, v tis. Kč

Majetková struktura	2016	2017	2018	2019
Aktiva celkem	1 236 502	1 220 841	1 340 535	1 368 700
Stálá aktiva	1 073 182	1 101 423	1 138 284	1 139 749
<i>DNM</i>	2 118	4 036	3 698	3 601
<i>DHM</i>	1 071 064	1 097 387	1 134 586	1 136 148
Oběžný majetek	156 814	113 707	197 400	222 991
<i>Zásoby</i>	2 117	2 596	3 041	3 189
<i>Pohledávky</i>	102 887	77 166	138 890	134 222
<i>Peněžní prostředky</i>	51 810	33 945	55 469	85 580
ČRA	6506	5711	4851	5960

Tabulka 3 Vertikální analýza aktiv společnosti VaK Km, a.s., zdroj: Rozvaha 2017-2019, vlastní zpracování

Vertikální analýza aktiv	2017	2018	2019
Aktiva celkem	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Stálá aktiva	90,2 %	84,9 %	83,3 %
<i>DNM</i>	0,3 %	0,3 %	0,3 %
<i>DHM</i>	89,9 %	84,6 %	83,0 %
Oběžný majetek	9,3 %	14,7 %	16,3 %
<i>Zásoby</i>	0,2 %	0,2 %	0,2 %
<i>Pohledávky</i>	6,3 %	10,4 %	9,8 %
<i>Peněžní prostředky</i>	2,8 %	4,1 %	6,3 %
ČRA	0,5 %	0,4 %	0,4 %

Tabulka 4 Horizontální analýza aktiv společnosti VaK KM, a.s., zdroj: Rozvaha 2017-2019, vlastní zpracování

Horizontální analýza aktiv	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Aktiva celkem	-1,3 %	9,8 %	2,1 %
Stálá aktiva	2,6 %	3,3 %	0,1 %
<i>DNM</i>	90,6 %	-8,4 %	-2,6 %
<i>DHM</i>	2,5 %	3,4 %	0,1 %
Oběžný majetek	-27,5 %	73,6 %	13,0 %
<i>Zásoby</i>	22,6 %	17,1 %	4,9 %
<i>Pohledávky</i>	-25,0 %	80,0 %	-3,4 %
<i>Peněžní prostředky</i>	-34,5 %	63,4 %	54,3 %
ČRA	-12,2 %	-15,1 %	22,9 %

Při takovém složení majetku podniku je potřeba hodnotit také jeho opotřebení. Dlouhodobý hmotný majetek je majetkem odpisovaným, tedy jeho opotřebení můžeme promítnout do hodnoty oprávek (celkových odpisů za dobu jeho užívání). Společnost by měla kontrolovat výši oprávek u jednotlivého majetku (a jeho stáří) a popřípadě se připravovat na budoucí investice do majetku nového, nebo oprav či technického zhodnocení majetku stávajícího (Knápková a spol., 2017, s. 29). V tabulce (Tabulka 5) je vypočítaná odepsanost aktiv společnosti VaK KM, a.s. v roce 2019. Můžeme zde vidět, že nehmotný majetek je odepsaný z větší části než majetek hmotný. Odepsanost DNM je 69 % a DHM 50 %.

Tabulka 5 Odepsanost aktiv společnosti VaK KM, a.s., zdroj: Rozvaha 2019, vlastní zpracování, v tis. Kč

2019	brutto	korekce	netto	odepsanost aktiv v %
DNM	11 523	-7 922	3 601	69 %
DHM	2 251 616	-1 115 468	1 136 148	50 %

Pasiva společnosti a jejich strukturu můžeme pozorovat v následujících tabulkách (Tabulka 6, Tabulka 7, Tabulka 8). Na první pohled jde vidět, že ve společnosti absolutně převládají vlastní zdroje financování majetku. Financování cizími zdroji je zde použito ve sledovaných letech mezi 15–21 %.

Tabulka 6 Struktura pasiv společnosti VaK KM, a.s., zdroj: Rozvaha 2017-2019, vlastní zpracování, v tis. Kč

Struktura pasiv	2016	2017	2018	2019
Pasiva celkem	1 236 502	1 220 841	1 340 535	1 368 700
Vlastní kapitál	1028201	1030825	1034231	1070850
<i>Základní kapitál</i>	778 844	778 844	778 844	780 711
<i>Ážio a kapitálové fondy</i>	102 187	102 187	102 187	132 747
<i>Fondy ze zisku</i>	123 998	132 412	135 440	138 581
<i>VH minulého období</i>	3 030	3 031	3 031	5 594
<i>VH běžného období</i>	20 142	14 351	14 729	13 217
Cizí zdroje	207144	187466	305243	296769
<i>Rezervy</i>	2 669	3 067	6 683	3 471
<i>Závazky</i>	204 475	184 399	298 560	293 298
ČRP	1157	2550	1061	1081

Tabulka 7 Vertikální analýza pasiv společnosti VaK KM, a.s., zdroj: Rozvaha 2017-2019, vlastní zpracování

Vertikální analýza pasiv	2017	2018	2019
Pasiva celkem	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Vlastní kapitál	84,4 %	77,2 %	78,2 %

<i>Základní kapitál</i>	63,8 %	58,1 %	57,0 %
<i>Ážio a kapitálové fondy</i>	8,4 %	7,6 %	9,7 %
<i>Fondy ze zisku</i>	10,8 %	10,1 %	10,1 %
<i>VH minulého období</i>	0,2 %	0,2 %	0,4 %
<i>VH běžného období</i>	1,2 %	1,1 %	1,0 %
Cizí zdroje	15,4 %	22,8 %	21,7 %
<i>Rezervy</i>	0,3 %	0,5 %	0,3 %
<i>Závazky</i>	15,1 %	22,3 %	21,4 %
ČRP	0,2 %	0,1 %	0,1 %

Tabulka 8 Horizontální analýza pasiv společnosti VaK KM, a.s., zdroj: Rozvaha 2017-2019, vlastní zpracování

Horizontální analýza pasiv	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Pasiva celkem	-1,3 %	9,8 %	2,1 %
Vlastní kapitál	0,3 %	0,3 %	3,5 %
<i>Základní kapitál</i>	0,0 %	0,0 %	0,2 %
<i>Ážio a kapitálové fondy</i>	0,0 %	0,0 %	29,9 %
<i>Fondy ze zisku</i>	6,8 %	2,3 %	2,3 %
<i>VH minulého období</i>	0,0 %	0,0 %	84,6 %
<i>VH běžného období</i>	-28,8 %	2,6 %	-10,3 %
Cizí zdroje	-9,5 %	62,8 %	-2,8 %
<i>Rezervy</i>	14,9 %	117,9 %	-48,1 %
<i>Závazky</i>	-9,8 %	61,9 %	-1,8 %
ČRP	120,4 %	-58,4 %	1,9 %

V analýze VZaZ (Tabulka 9, Tabulka 10) společnosti vidíme, že tržby z prodeje služeb tvoří absolutně největší podíl na celkových tržbách. Tržby za prodej zboží jsou pouze dodatkovým příjmem. Přidaná hodnota má ve sledovaných letech kladnou hodnotu a rostoucí tendenci, což poukazuje na pozitivní vývoj společnosti. Stejně jako ve většině podniků jsou i zde nejvyšší náklady obsaženy ve výkonové spotřebě a osobních nákladech. Tyto náklady mají obecně stoupající tendenci.

Tabulka 9 Struktura nákladů a výnosů společnosti VaK KM, a.s., zdroj: VZaZ 2017-2019, vlastní zpracování, v tis. Kč

Struktura nákladů a výnosů	2016	2017	2018	2019
Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb	302 883	301 903	320 903	335 693
Tržby za prodej zboží	118	108	101	271
Výkonová spotřeba	136 989	138 715	147 071	151 622
Přidaná hodnota	166 119	163 338	173 949	184 352
Osobní náklady	90 740	93 131	100 493	104 443
Úpravy hodnot	42 088	41 205	42 449	42 007
Ostatní provozní výnosy	9 178	8 273	12 926	6 492

Ostatní provozní náklady	15 929	16 920	21 318	23 257
Provozní výsledek hospodaření (+/-)	26 540	20 355	22 615	21 137
Výnosové úroky a podobné výnosy	9	29	229	479
Nákladové úroky a podobné náklady	881	663	922	589
Finanční výsledek hospodaření (+/-)	-1 374	-1 209	-1 157	-544
VH před zdaněním	25 166	19 146	21 458	20 593
Daň z příjmu	5 024	4 795	6 729	7 376
VH po zdanění	20 142	14 351	14 729	13 217
Výnosy celkem	312 189	310 315	334 160	342 935
Náklady celkem	292 047	295 964	319 431	329 718
Tržby z hlavní činnosti (I.+II.)	303 001	302 011	321 004	335 964

Tabulka 10 Vertikální analýza vybraných položek nákladů a výnosů společnosti VaK KM, a.s., zdroj: VZaZ 2017-2019, vlastní zpracování

Vertikální analýza vybraných položek VZaZ	2016	2017	2018	2019
Výnosy celkem	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb	97,0 %	97,3 %	96,0 %	97,9 %
Výkonová spotřeba	43,9 %	44,7 %	44,0 %	44,2 %
Osobní náklady	29,1 %	30,0 %	30,1 %	30,5 %
Úpravy hodnot	13,5 %	13,3 %	12,7 %	12,2 %
Provozní výsledek hospodaření (+/-)	8,5 %	6,6 %	6,8 %	6,2 %
Nákladové úroky a podobné náklady	0,3 %	0,2 %	0,3 %	0,2 %
VH před zdaněním	8,1 %	6,2 %	6,4 %	6,0 %
Daň z příjmu	1,6 %	1,5 %	2,0 %	2,2 %
VH po zdanění	6,5 %	4,6 %	4,4 %	3,9 %

4.2 Šumperská vodohospodářská společnost, a.s.

Stejně jako v předchozí části se i zde nezaměřím pouze na společnost ŠPVS, a.s., ale také na obec, ve které tato společnost působí. Dále se zaměřím na absolutní analýzu, kterou provedu na základě rozvahy a VZaZ.

Společnost ŠPVS, a.s. byla založena roku 1994 a obdobně jako VaK KM, a.s. se stará o vodohospodářské služby občanů z 6 měst a 24 obcí Šumperského regionu. Jedná se o více než 80 tisíc obyvatel, kteří jsou denně závislí na službách této společnosti.

V roce 2019 byla zaměstnavatelem více než 180 občanů, kteří zajišťují provoz této společnosti. Také zde se jedná o služby spojené s dodávkou pitné vody, odvody kanalizačních vod a s tím spojené dodatkové činnosti (administrativa, oprava, údržba, atd).

4.2.1 Šumperk

Šumperk byl dlouholetým správcem vodovodů a kanalizací na území svého okresu. V roce 2001 však došlo k zásadní změně vlastníka vodohospodářské společnosti na území této obce, kterým se stala nadnárodní společnost SUEZ Group S.A.S. (spvs.cz, 2021). Pro fungování vodohospodářské činnosti si pronajímá vodohospodářskou infrastrukturu a majetek od společnosti Vodohospodářská zařízení Šumperk, a.s. (VZŠ, a.s.), která je z 35 % vlastněna městem Šumperk. Další vlastníci jsou okolní města a obce. Např. město Mohelnice vlastní 16,6 %, Zábřeh 19,8 %, Loštice 6,5 %. Ostatní obce mají účast menší než 5 %. Hlavní výnosy VZŠ, a.s. jsou tvořeny právě z nájemného různého majetku a zařízení. ŠPVŠ, a.s. v roce 2019 zaplatila této společnosti za nájemné infrastrukturního majetku bezmála 107 mil. Kč (Výroční zpráva, Šumperská provozní vodohospodářská společnost, a.s., 2019).

Pro zjištění konkrétního přístupu města Šumperk k problematice vodohospodářství data čerpám z Akčního plánu realizace strategického plánu rozvoje města Šumperka 2019–2021, a dále z veřejně dostupného Koaličního programového prohlášení na volební období 2018–2022. Oba tyto dokumenty jsou ke stažení na stránkách města Šumperk. Bohužel nejsou tak konkrétní jako např. strategický plán města Kroměříže.

V rámci životního prostředí bylo město aktivní zejména v projektech:

- Lesopark Cihelna,
- Příměstský les,
- Regulace potoku Temenec,
- Sběrná místa v Šumperku

V roce 2019 chtělo město na tyto projekty z městského rozpočtu a dotací vyčlenit prostředky v hodnotě 4 465 tis. Kč. (Strategický plán města Šumperka 2019–2021, s. 3).

Také v městě Šumperk se její zastupitelé v koaličním programovém hlášení na volební období 2018–2021 zmiňují o svém plánu větší starosti o zeleň ve městě (Koaličním programovém hlášení na volební období 2018–2021, s. 1). Noví zastupitelé města mají společný cíl, kterým je budoucí vlastní provozování vodohospodářské infrastruktury města Šumperk a okolních obcí. Jejich plánem je odkup akcií společnosti Šumperská vodohospodářská společnost, a.s. od současného vlastníka a vypsání koncesního řízení na provozování vodohospodářské infrastruktury ve městě na dalších pět let. Podmínkou pro toto řízení má být předání informací, znalostí a nástrojů, které bude muset zvolený

provozovatel po uplynutí sjednané doby předat vedení města, aby bylo možné vodárenskou společností dále řídit ve vlastní kompetenci (Koaličním programovém hlášení na volební období 2018–2021, s. 3).

4.2.2 Analýza absolutních ukazatelů ŠPVS, a.s.

Po celou dobu praktické části pracuji s daty, které čerpám z veřejně dostupných zdrojů, zejména z výročních zpráv, které jsou dostupné na veřejném obchodním rejstříku (or.justice.cz) jejichž součástí jsou také všechny výkazy účetní závěrky (Rozvaha, Výkaz zisku a ztrát, přehled o peněžních tocích, přehled o změnách vlastního kapitálu a příloha účetní závěrky).

Společnost má na svůj charakter docela malý podíl dlouhodobého majetku, což je způsobeno právě skutečností, že si tyto aktiva pronajímá od VZŠ, a.s. Oběžná aktiva logicky tvoří z velké části pohledávky, které má společnost za poskytování svých služeb (Tabulka 11, Tabulka 12, Tabulka 13).

Tabulka 11 Majetková struktura společnosti ŠPVS, a.s., zdroj: Rozvaha 2017-2019, vlastní zpracování, v tis. Kč

Majetková struktura	2016	2017	2018	2019
Aktiva celkem	279 714	271 094	283 269	290 205
Stálá aktiva	76 402	74 905	74 225	73 709
<i>DNM</i>	703	544	642	1 534
<i>DHM</i>	75 697	74 359	73 581	72 173
Oběžný majetek	202 193	194 755	207 834	215 807
<i>Zásoby</i>	5 957	6 364	6 150	5 866
<i>Pohledávky</i>	153 411	154 213	168 950	152 558
<i>Peněžní prostředky</i>	42 825	34 178	32 734	57 383
ČRA	1 119	1 434	1 210	689

Tabulka 12 Vertikální analýza aktiv společnosti ŠPVS, a.s., zdroj: Rozvaha 2017-2019, vlastní zpracování

Vertikální analýza aktiv	2016	2017	2018	2019
Aktiva celkem	100 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Stálá aktiva	27,3 %	27,6 %	26,2 %	25,4 %
<i>DNM</i>	0,3 %	0,2 %	0,2 %	0,5 %
<i>DHM</i>	27,1 %	27,4 %	26,0 %	24,9 %
Oběžný majetek	72,3 %	71,8 %	73,4 %	74,4 %
<i>Zásoby</i>	2,1 %	2,3 %	2,2 %	2,0 %
<i>Pohledávky</i>	54,8 %	56,9 %	59,6 %	52,6 %
<i>Peněžní prostředky</i>	15,3 %	12,6 %	11,6 %	19,8 %
ČRA	0,4 %	0,5 %	0,4 %	0,2 %

Tabulka 13 Horizontální analýza aktiv společnosti ŠPVS, a.s., zdroj: Rozvaha 2017-2019, vlastní zpracování

Horizontální analýza aktiv	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Aktiva celkem	-3,1 %	4,5 %	2,4 %
Stálá aktiva	-2,0 %	-0,9 %	-0,7 %
<i>DNM</i>	-22,6 %	18,0 %	138,9 %
<i>DHM</i>	-1,8 %	-1,0 %	-1,9 %
Oběžný majetek	-3,7 %	6,7 %	3,8 %
<i>Zásoby</i>	6,8 %	-3,4 %	-4,6 %
<i>Pohledávky</i>	0,5 %	9,6 %	-9,7 %
<i>Peněžní prostředky</i>	-20,2 %	-4,2 %	75,3 %
ČRA	28,2 %	-15,6 %	-43,1 %

Odepsanost majetku je u dlouhodobého nehmotného majetku v roce 2019 přes 90 % a dlouhodobého hmotného majetku přes 70 % (Tabulka 14). Společnost by se měla připravit na nutné investice spojené s tímto opotřebením.

Tabulka 14 Odepsanost dlouhodobého majetku společnosti ŠPVS, a.s., zdroj Rozvaha 2019, vlastní zpracování, v tis. Kč

2019	brutto	korekce	netto	odepsanost aktiv (v%)
DNM	16 027	-14 493	1 534	90,4 %
DHM	254 856	-182 683	72 173	71,7 %

Ve zdrojích krytí majetku vidíme, že společnost používá ke svému financování větší část cizích zdrojů (hlavně závazků), než vlastního kapitálu (Tabulka 15, Tabulka 16, Tabulka 17). Na první pohled taková struktura pasiv nepůsobí optimálně. Jaký skutečný dopad má tato strategie financování, můžeme určit až později – po srovnání s více ukazateli.

Tabulka 15 Struktura pasiv společnosti ŠPVS, a.s., zdroj: Rozvaha 2017-2019, vlastní zpracování, v tis. Kč

Struktura pasiv	2016	2017	2018	2019
Pasiva celkem	279 714	271 094	283 269	290 205
Vlastní kapitál	118 858	120 805	121 792	123 384
Základní kapitál	70 806	70 806	70 806	70 806
Ážio a kapitálové fondy	8 772	8 772	8 772	8 772
Fondy ze zisku	18 424	18 497	18 548	18 566
VH minulého období	1 616	2 971	4 710	5 538
VH běžného období	19 240	19 759	18 956	19 702
Cizí zdroje	160 856	150 289	161 477	166 821
Rezervy	13 363	9 550	11 996	9 840
Závazky	147 493	140 739	149 481	156 981

Tabulka 16 Vertikální analýza pasiv společnosti ŠPVS, a.s., zdroj: Rozvaha 2017-2019, vlastní zpracování

Vertikální analýza pasiv	2016	2017	2018	2019
Pasiva celkem	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Vlastní kapitál	42,5 %	44,6 %	43,0 %	42,5 %
Základní kapitál	25,3 %	26,1 %	25,0 %	24,4 %
Ážio a kapitálové fondy	3,1 %	3,2 %	3,1 %	3,0 %
Fondy ze zisku	6,6 %	6,8 %	6,5 %	6,4 %
VH minulého období	0,6 %	1,1 %	1,7 %	1,9 %
VH běžného období	6,9 %	7,3 %	6,7 %	6,8 %
Cizí zdroje	57,5 %	55,4 %	57,0 %	57,5 %
Rezervy	4,8 %	3,5 %	4,2 %	3,4 %
Závazky	52,7 %	51,9 %	52,8 %	54,1 %

Tabulka 17 Horizontální analýza pasiv společnosti ŠPVS, a.s., zdroj: Rozvaha 2017-2019, vlastní zpracování

Horizontální analýza pasiv	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Pasiva celkem	-3,1 %	4,5 %	2,4 %
Vlastní kapitál	1,6 %	0,8 %	1,3 %
Základní kapitál	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Ážio a kapitálové fondy	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Fondy ze zisku	0,4 %	0,3 %	0,1 %
VH minulého období	83,8 %	58,5 %	17,6 %
VH běžného období	2,7 %	-4,1 %	3,9 %
Cizí zdroje	-6,6 %	7,4 %	3,3 %
Rezervy	-28,5 %	25,6 %	-18,0 %
Závazky	-4,6 %	6,2 %	5,0 %

VZaZ této společnosti opět poukazuje na prioritní položku ve výnosech, a to výnosy z prodeje vlastních výrobků a služeb. Čeho je dobré si všimnout, tak nulové položky ve všech sledovaných letech v nákladových úrocích (Tabulka 18). Z analýzy struktury majetku víme, že společnost ke krytí svého majetku používá více cizího kapitálu než vlastního, ale přitom neplatí žádné nákladové úroky. Abych vysvětlila tuto skutečnost vytvořila jsem tabulku struktury (Tabulka 20) závazků a provedla jejich vertikální analýzu (Tabulka 21). Výsledkem je, že společnost ŠPVS, a.s. evidentně financuje svoji činnost krátkodobými závazky.

Tabulka 18 Struktura vybraných nákladů a výnosů společnosti ŠPVS, a.s., zdroj: VZaZ 2017-2019, vlastní zpracování

Struktura VZaZ	2016	2017	2018	2019
Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb	301 660	314 911	330 316	346 286

Výkonová spotřeba	167 940	188 516	193 978	210 246
Přidaná hodnota	133 763	126 427	136 382	136 071
Osobní náklady	88 678	91 422	94 674	101 825
Provozní výsledek hospodaření	24 942	23 699	23 164	23 617
Výnosové úroky a podobné výnosy	154	49	438	989
Nákladové úroky	0	0	0	0
Ostatní finanční výnosy	0	28	17	1
Ostatní finanční náklady	249	245	204	181
Finanční výsledek hospodaření	-95	-168	251	809
VH před zdaněním	24 847	23 531	23 415	24 426
Daň z příjmů	5 607	3 772	4 459	4 724
VH po zdanění	19 240	19 759	18 956	19 702
Čistý obrát (výnosy celkem)	304 737	318 537	333 684	353 841
Náklady celkem	285 497	298 778	314 728	334 139

Tabulka 19 Vertikální analýza vybraných nákladů a výnosů společnosti ŠPVS, a.s., zdroj: VZaZ 2017-2019, vlastní zpracování

Vertikální analýza VZaZ	2016	2017	2018	2019
Výnosy celkem	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb	99,0 %	98,9 %	99,0 %	97,9 %
Výkonová spotřeba	55,1 %	59,2 %	58,1 %	59,4 %
Osobní náklady	29,1 %	28,7 %	28,4 %	28,8 %
Provozní výsledek hospodaření	8,2 %	7,4 %	6,9 %	6,7 %
VH před zdaněním	8,2 %	7,4 %	7,0 %	6,9 %
Daň z příjmů	1,8 %	1,2 %	1,3 %	1,3 %
VH po zdanění	6,3 %	6,2 %	5,7 %	5,6 %

Tabulka 20 Struktura závazků společnosti ŠPVS, a.s., zdroj: Rozvaha 2017–2019, vlastní zpracování, v tis. Kč.

Struktura závazků společnosti ŠPVS, a.s.		2017	2018	2019
C.	Závazky celkem	140 739	149 481	156 981
C.1.	Dlouhodobé	1 390	139	613
C.1.I.	Z obchodních vztahů	1 390	0	0
C.1.II.	Odložený daňový závazek	0	139	613
C.2.	Krátkodobé	139 349	149 342	156 368
C.2.I.	přijaté zálohy	93 230	104 129	112 113
C.2.II.	z obchodních vztahů	12 755	16 336	11 842
C.2.III.	ostatní	33 364	28 877	32 413
C.2.III.a	<i>Závazky ke společníkům</i>	<i>1035</i>	<i>976</i>	<i>867</i>
C.2.III.b	<i>Závazky k zaměstnancům</i>	<i>4088</i>	<i>4 557</i>	<i>4 765</i>
C.2.III.c	<i>Závazky ze soc. zabezpečení a zdrav. pojištění</i>	<i>2077</i>	<i>2 705</i>	<i>2 892</i>

C.2.III.d	<i>Stát – daňové závazky a dotace</i>	665	849	894
C.2.III.e	<i>Dohadné účty pasivní</i>	25499	19 790	22 995

Tabulka 21 Vertikální analýza závazků společnosti ŠPVS, a.s., zdroj: Rozvaha 2017–2019, vlastní zpracování

Vertikální analýza závazků společnosti ŠPVS, a.s.		2017	2018	2019
C.	Závazky celkem	100,0 %	100,0 %	100,0 %
C.1.	Dlouhodobé	1,0 %	0,1 %	0,4 %
C.1.I.	Z obchodních vztahů	1,0 %	0,0 %	0,0 %
C.1.II.	Odložený daňový závazek	0,0 %	0,1 %	0,4 %
C.2.	Krátkodobé	99,0 %	99,9 %	99,6 %
C.2.I.	přijaté zálohy	66,2 %	69,7 %	71,4 %
C.2.II.	z obchodních vztahů	9,1 %	10,9 %	7,5 %
C.2.III.	ostatní	23,7 %	19,3 %	20,6 %
C.2.III.a	<i>Závazky ke společníkům</i>	0,7 %	0,7 %	0,6 %
C.2.III.b	<i>Závazky k zaměstnancům</i>	2,9 %	3,0 %	3,0 %
C.2.III.c	<i>Závazky ze soc. zabezpečení a zdrav. pojištění</i>	1,5 %	1,8 %	1,8 %
C.2.III.d	<i>Stát – daňové závazky a dotace</i>	0,5 %	0,6 %	0,6 %
C.2.III.e	<i>Dohadné účty pasivní</i>	18,1 %	13,2 %	14,6 %

5 FINANČNÍ ANALÝZA POMOCÍ VYBRANÝCH UKAZATELŮ

V téhle praktické části pracuji s účetními výkazy vybraných společností. K jejich rozboru použiji nejznámější ukazatele finanční analýzy. Zaměřím se tedy na ukazatele zadluženosti, likvidity, rentability a obratovosti.

5.1 Ukazatele likvidity

U těchto ukazatelů můžeme vidět, že v roce 2017 byly ve společnosti **VaK KM, a.s.** jejich hodnoty vyšší, než jsou například doporučované hodnoty. To by mohlo poukazovat na snahu společnosti kumulovat kapitál v likvidních prostředcích, například z důvodu přípravy na nějakou investici. V dalších letech už jsou hodnoty blíže udávanému optimu. Můžeme si všimnout, že pohotová likvidita téměř kopíruje likviditou běžnou. To je způsobeno nízkým podílem zásob v aktivech společnosti (Tabulka 22).

Tabulka 22 Ukazatele likvidity společnosti VaK KM, a.s., zdroj: Rozvaha 2017-2019, vlastní zpracování

Likvidita společnosti VaK KM, a.s.	2017	2018	2019
III.st. (běžná)	3,77	1,36	1,57
II.st. (pohotová)	3,68	1,34	1,55
I.st. (hotovostní)	1,12	0,38	0,60

Hodnoty ukazatelů likvidity jsou u **ŠPVS, a.s.** v pořádku a drží ve všech sledovaných letech v optimálních hodnotách (Tabulka 23). Stejně jako u VaK KM, a.s. můžeme vlivem nízkého podílu zásob zaznamenat ekvivalent pohotové likvidity k likviditě běžné.

Tabulka 23 Ukazatele likvidity společnosti ŠPVS, a.s., zdroj: Rozvaha 2017-2019, vlastní zpracování

Likvidita	2017	2018	2019
III.st. (běžná)	1,40	1,39	1,38
II.st. (pohotová)	1,35	1,35	1,34
I.st. (hotovostní)	0,25	0,22	0,37

5.2 Ukazatele aktivity

V tabulce (Tabulka 24) můžeme u **VaK KM, a.s.** jako první ukazatel vidět obrat aktiv, který ani v jednom sledovaném období nepřesáhnul doporučenou hodnotu 1. To poukazuje na neefektivnost využívání majetku firmy, což potvrzuje také vysoká doba obratu aktiv. Je to způsobené velkým podílem stálých aktiv v majetku, které logicky svoji formu do peněžních

prostředků tak rychle nemění. Proto jsem tento výpočet použila také na oběžný majetek, kde tyto hodnoty už měly výsledek optimálnější. Hodnota doby obratu pohledávek nepřevyšuje v roce 2018 a 2019 hodnotu doby obratu závazků, z čehož vyplývá, že odběratelé plní své závazky ke společnosti VaK KM, a.s. dříve než společnost VaK KM, a.s. uhradí závazky ke svým vlastním dodavatelům – je tedy v pozici dlužníka.

Tabulka 24 Ukazatele aktivity, VaK KM, a.s., zdroj: Rozvaha a VZaZ 2017-2019, vlastní zpracování

Aktivita společnosti Vak KM, a.s.	2017	2018	2019
Obrat aktiv	0,25	0,24	0,25
Obrat zásob	116,34	105,56	105,35
Doba obratu aktiv	1455,25	1503,39	1466,62
Doba obratu zásob	3,09	3,41	3,42
Doba obratu pohledávek	90,06	154,39	142,50
Doba obratu závazků	35,97	162,47	152,28
Obrat OM	2,66	1,63	1,51
Doba obratu OM	135,54	221,38	238,94

Vzhledem k nízkému podílu stálých aktiv v celkových aktivech společnosti u **ŠPVS, a.s.** je zde hodnota obratu celkových aktiv v optimálních hodnotách. Všechny další ukazatele jsou také v obecné normě (Tabulka 25). Podle výše doby obratu pohledávek a závazků lze konstatovat, že ŠPVS, a.s. bylo ve svých obchodních vztazích v roce 2017 a 2018 v pozici věřitele, v roce 2019 naopak dlužníkem.

Tabulka 25 Ukazatele aktivity, ŠPVS, a.s., zdroj: Rozvaha a VZaZ 2017-2019, vlastní zpracování

Aktivita společnosti ŠPVS, a.s.	2017	2018	2019
Obrat aktiv	1,16	1,17	1,19
Obrat zásob	49,48	53,71	59,03
Doba obratu aktiv (dny)	309,91	308,73	301,70
Doba obratu zásob (dny)	7,28	6,70	6,10
Doba obratu pohledávek (dny)	175,36	183,18	157,76
Doba obratu závazků (dny)	159,30	162,76	162,56
Obrat OM	1,62	1,59	1,60
Doba obratu OM (dny)	222,64	226,51	224,35

5.3 Ukazatele rentability

Společnost **VaK KM, a.s.** má hodnotu ROE ve všech sledovaných letech kladnou a vyšší než úrokovou míru bezrizikových investic. Přestože ROE ve sledovaných letech pomalu

klesá, je tato hodnota stále v pořádku a poukazuje na to, že vlastní kapitál společnosti neustále přináší zisk. Také hodnota ROA vyjadřuje aktivitu majetku společnosti při tvorbě zisku (Tabulka 26).

Tabulka 26 Ukazatele rentability společnosti VaK KM, a.s., zdroj: Rozvaha a VZaZ 2017-2019, vlastní zpracování

Ukazatele rentability, VaK KM, a.s.	2017	2018	2019
ROE	1,4 %	1,4 %	1,2 %
ROS	4,8 %	4,6 %	3,9 %
ROA	1,6 %	1,7 %	1,5 %

Všechny ukazatele rentability u společnosti ŠPVS, a.s. mají velmi dobré hodnoty (Tabulka 27). Zejména ROE v hodnotě okolo 16 % ve všech sledovaných letech.

Tabulka 27 Ukazatele rentability společnosti ŠPVS, a.s., zdroj: Rozvaha a VZaZ 2017-2019, vlastní zpracování

Ukazatele rentability, ŠPVS, a.s.	2017	2018	2019
ROE	16,4 %	15,6 %	16,0 %
ROS	6,3 %	5,7 %	5,7 %
ROA	8,7 %	8,3 %	8,4 %

5.4 Ukazatele zadluženosti

Celková zadluženost VaK KM, a.s. je poměrně nízká, doporučené hodnoty jsou mezi 30–60 %. Úrokové krytí má doporučenou hodnotu minimálně 5, což společnost VaK KM, a.s. vysoce překračuje (Tabulka 28). Znamená to, že ze svého zisku je velmi dobře schopna pokrýt své úrokové náklady. Také hodnoty míry zadluženosti poukazují na finanční stabilitu podniku. Strategie financování společnosti je konzervativní a primárním cílem společnosti není zisk, ale právě stabilita.

Tabulka 28 Ukazatele zadluženosti společnosti VaK KM, a.s., zdroj: Rozvaha a VZaZ 2017-2019, vlastní zpracování

Zadluženost společnosti VaK KM, a.s.	2017	2018	2019
Celková zadluženost	15,4 %	22,8 %	21,7 %
Míra zadluženosti	0,18	0,30	0,28
Úrokové krytí	29,88	24,27	35,96
Krytí DM VK	0,94	0,91	0,94
Krytí DM dlouhodobými zdroji	1,08	1,04	1,07

V následujících tabulkách vidíme **vztah zadluženosti a rentability VaK KM, a.s.** Finanční páka podniku je ve všech sledovaných letech blízko k hodnotě jedna, což poukazuje na malou zadluženost společnosti. Pokud platí, že $ROA \geq i$ ($i = \text{nákladové úroky} / \text{bank. úvěry}$) mluvíme o pozitivním dopadu této finanční páky (Tabulka 29). Pro potvrzení tohoto výpočtu jsem provedla také výpočet ukazatele multiplikátoru vlastního jmění akcionářů (Tabulka 30), jehož výsledek taktéž poukazuje na pozitivní vývoj ROE v případě, že by společnost použila další cizí zdroje.

Tabulka 29 Finanční páka, ROA a úroková míra cizího kapitálu společnosti VaK KM, a.s., zdroj: Rozvaha a VZaZ 2017-2019, vlastní zpracování

VaK KM, a.s.	2017	2018	2019
Finanční páka	1,18	1,30	1,28
i	1,0 %	1,5 %	1,0 %
Dopad finanční páky	2017	2018	2019
ROA	1,6 %	1,7 %	1,5 %
i	1,0 %	1,5 %	1,0 %

Tabulka 30 multiplikátor vlastního jmění akcionářů společnosti VaK KM, a.s., zdroj: Rozvaha a VZaZ 2017-2019, vlastní zpracování

VaK KM, a.s.	2017	2018	2019
EBT/EBIT	0,97	0,96	0,97
A/VK	1,18	1,30	1,28
multiplikátor	1,14	1,24	1,24

Ukazatele celkové zadluženosti u společnosti **ŠPVS, a.s.**, mohou být indikátorem pro opatrné rozhodnutí v rámci dalšího zadlužení společnosti. Celková zadluženost se blíží hodnotě 60 % a míra zadluženosti již překročila hodnotu 1 (Tabulka 31). Úrokové krytí nelze vypočítat, neboť společnost nemá ve svých výkazech žádné nákladové úroky ani bankovní úvěry. Financování jejich činnosti je kryté zejména krátkodobými závazky. Přes to se společnosti daří krýt svůj dlouhodobý majetek vlastním kapitálem a tím si udržovat stabilitu. Strategie financování je však v případě společnosti ŠPVS, a.s. agresivní.

Tabulka 31 Ukazatele zadluženosti společnosti ŠPVS, a.s., zdroj: Rozvaha a VZaZ 2017-2019, vlastní zpracování

Zadluženost společnosti ŠPVS, a.s.	2017	2018	2019
Celková zadluženost	55,4 %	57,0 %	57,5 %
Míra zadluženosti	1,24	1,33	1,35

Úrokové krytí	x	x	x
Krytí DM VK	1,61	1,64	1,67
Krytí DM dlouhodobými zdroji	1,63	1,64	1,68

Hodnoty finanční páky ŠPVS, a.s. vykazují vysoké hodnoty, vzhledem k zadlužení podniku. Protože však podnik nemá žádné úrokové náklady, nelze porovnat ROA a úrokové sazby cizího kapitálu. Také výpočet ukazatele multiplikátoru zde ztrácí význam, protože hodnota EBIT/EBT je vždy rovna 1 a multiplikátor tedy kopíruje hodnotu finanční páky (Tabulka 32).

Tabulka 32 Finanční páka a multiplikátor vlastního jmění akcionářů společnosti ŠPVS, a.s., zdroj: Rozvaha a VZaZ 2017-2019, vlastní zpracování

	2017	2018	2019
EBT/EBIT	1,00	1,00	1,00
A/VK (Fin. páka)	2,24	2,33	2,35
multiplikátor	2,24	2,33	2,35

6 KOMPARACE VÝSLEDKŮ A VYVOZENÍ ZÁVĚRŮ

V této části se věnuji porovnávání výsledků z finanční analýzy vybraných podniků. Cílem této kapitoly je najít rozdílnosti v hospodaření těchto dvou společností a jejich možný dopad do hospodaření měst, obcí a občanů, kterým své služby společnosti nabízejí.

ŠPVS, a.s. v roce 2019 zásobovala pitnou vodou 82 473 občanů a vyrobila 4 301 tis. m³ vody. V roce 2019 došlo z důvodů navýšení nájemného také k navýšení ceny vodného a stočného, a to asi o 3 %. Občané v tomto regionu platili za vodné 45,98 Kč/1 m³ (s DPH) a 45,69 Kč/1 m³ (s DPH) stočného. Společnost vyfakturovala za rok tržby za vodné v hodnotě 144 886 tis. Kč a za stočné 160 667 tis. Kč (Výroční zpráva, ŠPVS, a.s., 2019).

VaK KM, a.s. zásobil v roce 2019 101 060 občanů, kterým vyfakturoval dohromady 4 416 tis. m³ pitné vody. Celkové výnosy za vodné a stočné v tomto roce činily 326 472 tis. Kč. Cena vodného byla 38,36 Kč (s DPH) a stočného 41,57 Kč (s DPH) za 1 m³ (Výroční zpráva, VaK KM, a.s., 2019).

6.1 Struktura a porovnání majetku vybraných společností

Mezi těmito společnostmi a strukturou jejich majetku je zásadní rozdíl ve stálých aktivech. VaK KM, a.s. vlastní stálá aktiva v netto hodnotě (2019) 1 139 749 tis. Kč, což je více než 80 % z hodnoty celkových aktiv. Oproti tomu struktura majetku ŠPVS, a.s. je stálými aktivy v roce 2019 tvořena hodnotou 73 709 tis. Kč, tedy asi 25 % z celkových aktiv (Tabulka 33). Paradoxně ŠPVS, a.s. pracuje s dost zastaralým dlouhodobým majetkem (podle celkové odepsanosti aktiv Tabulka 14). Rozdílnost v této struktuře majetku je způsobena rozdílným vlastnictvím vodohospodářské infrastruktury, kterou si společnost ŠPVS každý rok pronajímá od společnosti VZŠ, a.s.

Ve struktuře pasiv je zásadní rozdíl v použití vlastních a cizích zdrojů. ŠPVS, a.s., ačkoliv nesplácí jediný úvěr, využívá cizí zdroje, zejména krátkodobé závazky, z více než 50 % z celkových pasiv. Vlastní kapitál tvoří hodnota 123 384 tis. Kč, což je 42,5 % z celkových pasiv. VaK KM, a. s. pracuje s vlastním kapitálem který tvoří téměř 80 % z celkových pasiv a cizí zdroje využívá ze zbylých 21 % (Tabulka 33). VaK KM, a.s. však ke svému financování užívá také dlouhodobý úvěr.

Tabulka 33 Porovnání struktury majetku vybraných společností, zdroj: účetní výkazy 2019, vlastní zpracování

	VaK KM, a.s.	ŠPVS, a.s.
Stálá aktiva	1 139 749 tis. Kč	73 709 tis. Kč
% z celkových aktiv	83 %	25 %
Vlastní kapitál	1 070 850 tis. Kč	123 384 tis. Kč
% z celkových pasiv	78 %	42,5 %
Cizí kapitál	296 769 tis. Kč	166 821 tis. Kč
% z celkových pasiv	21,7 %	57,5 %

6.2 Struktura a porovnání nákladů a výnosů vybraných společností

Obě společnosti jsou si velmi podobné hodnotami výnosů z hlavní činnosti, ale také osobními náklady. Výkonová spotřeba je u společnosti ŠPVS, a.s. vyšší, což si odůvodňují právě náklady na nájemné majetku. V položkách úpravy hodnot je vidět, že VaK KM, a.s. má větší náklady na odpisy stálého majetku. Také jsem do tabulky obsáhla hodnoty nákladových úroků u společnosti VaK KM, a.s. Výsledek hospodaření po zdanění vykazuje vyšší ŠPVS, a.s. a to i v poměru ke svým celkovým výnosům (Tabulka 34).

Tabulka 34 Porovnání vybraných položek nákladů a výnosů vybraných společností, zdroj: účetní výkazy 2019, vlastní zpracování

	VaK KM, a.s.		ŠPVS, a.s.	
	<i>tis. Kč</i>	<i>Podíl na CV</i>	<i>tis. Kč</i>	<i>Podíl na CV</i>
Výnosy z hlavní činnosti	336 234	98 %	346 286	97,9 %
Výkonová spotřeba	151 622	44,2 %	210 246	59,4 %
Os. náklady	104 443	30,5 %	101 825	28,8 %
Úpravy hodnot	42 007	12,2 %	13 468	3,8 %
Nákladové úroky	589	0,2 %	0	0
VH po zdanění	13 217	3,9 %	19 702	5,6 %

6.3 Porovnání ostatních ukazatelů finanční analýzy

Společnost ŠPVS, a.s. si udržuje poměrně optimální strukturu likvidních prostředků ve všech sledovaných letech, včetně roku 2019. VaK KM, a.s. si v letech minulých držel hodnotu

likvidních prostředků výše, než by bylo nutné a v roce 2019 si tento trend drží dále, zejména u hotovostní likvidity (Tabulka 35). Ukazatele likvidity pracují s oběžnými aktivy společnosti a je otázkou, zdali by tyto aktiva neměla být více využívána, aby ve společnosti VaK KM, a.s. mohla pracovat a přispívat k rozvoji VH právě svým oběžným charakterem. Mezi lety 2017 a 2018 jsme mohli vidět u společnosti VaK KM, a.s. v aktivech nárůst DHM o 37 mil. Kč (Tabulka 2). Je možné, že společnost kumulovala svoje likvidní prostředky právě pro připravovanou investici.

Tabulka 35 Hodnoty ukazatelů likvidity v roce 2019 u vybraných společností, zdroj: účetní výkazy 2019, vlastní zpracování

Likvidita v roce 2019 u vybraných společností	VaK KM, a.s.	ŠPVS, a.s.
III.st. (běžná)	1,57	1,38
II.st. (pohotová)	1,55	1,34
I.st (hotovostní)	0,60	0,37

U obou společností, vzhledem k struktuře jejich aktiv, nejsou hodnoty ukazatelů obratu aktiv, obratu zásob, doby obratu aktiv a doby obratu zásob směrodatné. Můžeme však vidět, že obě společnosti jsou ve svých obchodních vztazích v roce 2019 v pozici dlužníka. Ukazatel obratu oběžného majetku a doby obratu oběžného majetku je z ukazatelů aktivity v případě vybraných společností zřejmě nejefektivnější (Tabulka 36), nicméně vzhledem k charakteru odvětví těchto společností si nemyslím, že by mohly společnosti tyto hodnoty výrazně ovlivnit, hlavně proto, že jejich primární činností je poskytování služeb, nikoliv prodej a s tím spojené skladování materiálu a zboží.

Tabulka 36 Hodnoty ukazatelů aktivity v roce 2019 u vybraných společností, zdroj: účetní výkazy 2019, vlastní zpracování

Aktivita v roce 2019 u vybraných společností	VaK KM, a.s.	ŠPVS, a.s.
Obrat aktiv	0,25	1,19
Obrat zásob	105,35	59,03
Doba obratu aktiv (dny)	1466,62	301,70
Doba obratu zásob (dny)	3,42	6,10
Doba obratu pohledávek (dny)	142,50	157,76
Doba obratu závazků (dny)	152,28	162,56
Obrat OM	1,51	1,60
Doba obratu OM (dny)	238,94	224,35

Porovnání zadluženosti a rentability vybraných společností je dle mého názoru velmi zajímavou částí této práce. Dosud si byly výsledky obou analýz velmi podobné, ale právě

zde na ukazatelích zadluženosti a rentability můžeme vidět, jak odlišně obě společnosti pracují.

Zatím co VaK KM, a.s. by klidně mohl přemýšlet o přijetí dalšího cizího zdroje, který by měl rozhodně dobrý vliv na ROE, ŠPVS, a.s. je aktivní při dost velké míře zadlužení (Tabulka 37), přičemž nesplácí jediný úvěr, a přes to ukazatel ROE je na hodnotě 16 % oproti VaK KM, a.s., který má ROE v hodnotě 1,2 % (2019). Ukazatel finanční páky potvrzuje vysoké zadlužení společnosti ŠPVS, a.s. (Tabulka 38) oproti VaK KM, a.s. Také u ukazatele ROA můžeme vidět, že jeho návratnost aktiv do společnosti ŠPVS, a.s. je mnohem vyšší než u VaK KM, a.s. ŠPVS, a.s. má také ve všech sledovaných letech větší hodnoty ziskové marže (ROS), na což má vliv právě cena poskytovaných služeb obyvatelstvu (Tabulka 39). Je evidentní, že ŠPVS, a.s. vede agresivní strategii financování svého majetku, nicméně dopad této strategie na ROE je vynikající. Obě společnosti podle hodnot krytí DM dlouhodobými zdroji sice poukazují na to, že společnosti dávají přednost stabilitě před ziskem (Tabulka 37), ale musíme si uvědomit, že VaK KM, a.s. má stálá aktiva v netto hodnotě 1 139 749 tis. a ŠPVS, a.s. 73 709 tis. (2019). Souhlasím s tím, že VaK KM, a.s. dává přednost stabilitě před ziskem, ale u ŠPVS, a.s. to pravdou není.

Tabulka 37 Hodnoty ukazatelů zadluženosti v roce 2019 u vybraných společností, zdroj: účetní výkazy 2017–2019, vlastní zpracování

Zadluženost vybraných společností	2017		2018		2019	
	VaK KM, a.s.	ŠPVS, a.s.	VaK KM, a.s.	ŠPVS, a.s.	VaK KM, a.s.	ŠPVS, a.s.
Celková zadluženost	0,15	0,55	0,23	0,57	0,22	0,57
Míra zadluženosti	0,18	1,24	0,30	1,33	0,28	1,35
Úrokové krytí	29,88	x	24,27	x	35,96	x
Krytí DM VK	0,94	1,61	0,91	1,64	0,94	1,67
Krytí DM dlouhodobými zdroji	1,08	1,63	1,04	1,64	1,07	1,68

Tabulka 38 Hodnoty ukazatele finanční páky v letech 2017–2019 u vybraných společností, zdroj: účetní výkazy 2017–2019, vlastní zpracování

	2017		2018		2019	
	VaK KM, a.s.	ŠPVS, a.s.	VaK KM, a.s.	ŠPVS, a.s.	VaK KM, a.s.	ŠPVS, a.s.
Finanční páka	1,18	2,24	1,30	2,33	1,28	2,35

Tabulka 39 Hodnoty ukazatelů rentability v letech 2017–2019 u vybraných společností, zdroj: účetní výkazy 2017–2019, vlastní zpracování

Rentabilita vybraných společností	2017		2018		2019	
	VaK KM, a.s.	ŠPVS, a.s.	VaK KM, a.s.	ŠPVS, a.s.	VaK KM, a.s.	ŠPVS, a.s.
ROE	1,4 %	16,4 %	1,4 %	15,6 %	1,2 %	16,0 %
ROS	4,8 %	6,3 %	4,6 %	5,7 %	3,9 %	5,7 %
ROA	1,6 %	8,7 %	1,7 %	8,3 %	1,5 %	8,4 %

6.4 Dopady do rozpočtů vybraných obcí

Zde bych ráda připomenula, že pracujeme se společnostmi akciovými, jejichž základní kapitál je tvořen akciemi, proto jsem vypracovala pro každou společnost tabulku, která se týká právě akcií, jejich jmenovité hodnoty a také vyplacených podílů na zisku (Tabulka 40, Tabulka 41). Ve výpočtu zisku na jednu akcii a vyplacených podílech na jednu akcii vidíme enormní rozdíl, je třeba si však uvědomit, také rozdílný objem vydaných akcií. Nicméně přesto ŠPVS, a.s. vyplatila za rok 2019 na jednu akcii 89 % zisku na jednu akcii a VaK KM, a.s. 67 %.

Tabulka 40 Složení základního kapitálu společnosti VaK Km, a.s. v letech 2017–2019, zdroj: Výroční zprávy 2017–2019, vlastní zpracování

VaK KM, a.s.	vzorec	2017	2018	2019
Počet vydaných akcií		778 844 ks	778 844 ks	780 711 ks
Jmenovitá hodnota 1 akcie	ZK/počet vydaných akcií	1000 Kč	1000 Kč	1000 Kč
Základní kapitál		778 844 000 Kč	778 844 000 Kč	780 711 000 Kč
Zisk na jednu akcii	VH/poč. em. akcií	18,43 Kč	18,91 Kč	16,93 Kč
Vyplacené podíly na 1ks akcie	Vyplacené podíly/počet vydaných akcií	11,00 Kč	11,00 Kč	11,35 Kč

Tabulka 41 Složení základního kapitálu společnosti ŠPVS, a.s. v letech 2017–2019, zdroj: Výroční zprávy 2017–2019, vlastní zpracování

ŠPVS, a. s.	vzorec	2017	2018	2019
Počet vydaných akcií		70806 ks	70806 ks	70806 ks
Jmenovitá hodnota 1 akcie	ZK/počet vydaných akcií	1000 Kč	1000 Kč	1000 Kč
Základní kapitál		70 806 000 Kč	70 806 000 Kč	70 806 000 Kč
Zisk na jednu akcii	VH/poč. em. akcií	279,06 Kč	267,72 Kč	278,25 Kč
Vyplacené podíly na 1ks akcie	Vyplacené podíly/počet vydaných akcií	244,00 Kč	246,00 Kč	248,00 Kč

Právě u výplaty dividend z akcií narážíme na rozdílnost vlastnictví u těchto dvou společností. Dividendy, které vyplatila společnost VaK KM, a.s. byly vyplaceny z 46 % do rozpočtu města Kroměříže, 18,07 % do města Holešova, 8,54 % do města Hulína, a dále do dalších měst a obcí v regionu (Tabulka 42). V tabulce si můžeme také všimnout, že součet vlastnických podílů obcí není roven 100 %. Je zde rozdíl 9,31 %. VaK KM, a.s. mě na můj dotaz informoval, že tento rozdíl je tvořen vlastnickým podílem fyzických a právnických osob v celkové výši 5,93 %. Municipální jednotky, které mají minimální podíl, nejsou v tabulce uvedeny a tvoří hodnotu vlastnictví 3,38 %. Společnost VaK KM, a.s. je tedy ve vlastnictví měst a obcí z 94,07 %.

Tabulka 42 Vyplacené podíly akcionářům společnosti VaK KM, a.s. v letech 2018 a 2019, zdroj: Výroční zprávy 2018 a 2019, vlastní zpracování

Město	2018	2019	%
Kroměříž	3 958 085 Kč	3 967 573 Kč	46,20 %
Holešov	1 548 108 Kč	1 551 819 Kč	18,07 %
Hulín	731 646 Kč	733 399 Kč	8,54 %
Bystřice pod Hostýnem	593 712 Kč	595 135 Kč	6,93 %
Morkovice – Slížany	342 691 Kč	343 512 Kč	4 %
Dřínov	262 158 Kč	262 787 Kč	3,06 %
Chropyně	224 462 Kč	225 000 Kč	2,62 %
Kvasice	108 804 Kč	109 065 Kč	1,27 %
Celkem vyplacené podíly	8 567 284 Kč	8 587 821 Kč	100 %
Rozdíl	797 618 Kč	799 531 Kč	9,31 %

Oproti tomu společnost ŠPVS, a.s. vyplatila veškeré dividendy jedinému, zahraničnímu akcionáři, a to společnosti SUEZ GROUP, S.A.S., který má sídlo ve Francii. V roce 2018 bylo vyplaceno 17 418 000 Kč a v roce 2019 17 560 000 Kč (Tabulka 43). Tyto peníze do rozpočtů obcí nepřišly. ŠPVS, a.s. však uhradila ve všech letech nájemné za vodohospodářskou infrastrukturu společnosti Vodohospodářská zařízení Šumperk, a.s. (VZŠ, a.s.), která je ve vlastnictví měst a obcí Šumperského regionu. Přijaté nájemné tvoří

98 % výnosů z provozní činnosti této společnosti a za poslední 3 roky činilo částky: 95 117 000 Kč (2017), 97 282 000 Kč (2018) a 106 938 000 Kč (2019). VZŠ, a.s. z této částky pokrývá všechny náklady své činnosti. V tabulce (Tabulka 43), můžeme vidět, že v roce 2017 byl zisk této společnosti přes 20 mil. Kč., z toho se 19 924 933 Kč převedlo do nerozděleného zisku minulých let. V roce 2018 tato společnost vykazuje ztrátu 13, 5 mil Kč., která je uhrazena z nerozděleného zisku minulých let a v roce 2019 společnost dosáhla ve své činnosti zisku ze kterého byla částka 22 576 731 Kč převedena opět na účet nerozděleného zisku, nikoliv k vyplacení dividend (Výroční zpráva, VZŠ, a.s., 2017–2019).

VaK KM, a.s. poskytuje svým akcionářům v podobně měst a obcí podstatně menší částku na výplatě dividend oproti ŠPVŠ, a.s. Tato částka se v rozpočtu města Kroměříž, který má výnosy za rok 2019 celkem 597 085 tis. Kč může zdát zanedbatelná, rozhodně však není nepodstatná. Celkové výnosy v roce 2019 na účtu 665- Výnosy z dlouhodobého finančního majetku, kam patří právě také výnosy z dividend od společnosti VaK KM, a.s. byly 11 384 360 Kč, z toho jsou necelé 4 mil. Kč právě dividendy z VaK KM, a.s., což je asi 35 % z účtu 665 (Výkaz zisků a ztrát, město Kroměříž, 2019).

Zjišťovala jsem, jestli jsou peníze získané z vyplacených podílů od společnosti VaK KM, a.s. z rozpočtu města Kroměříž přerozděleny k nějakému konkrétnímu záměru, například pro ochranu životního prostředí, nebo udržitelnosti vod, environmentální vzdělávání mládeže apod... Dividendy jsou neúčelovým příjmem rozpočtu obcí a jsou přerozděleny tam, kde je jejich potřeba. Ačkoliv se tedy tato částka může zdát v sumě výnosů rozpočtu města Kroměříže bezvýznamná, město Kroměříž použije tuto částku na financování služeb veřejného sektoru.

ŠPVŠ, a.s. sice pošle na dividendách 17 mil. do zahraničí, ale je to v roce 2019 pořád jen okolo 16 % toho, co odešlo jako nájemné do VZŠ, a.s., která samozřejmě musí těmito financemi zajistit svůj provoz a pokrýt náklady, které souvisejí také s vodohospodářskou infrastrukturou, jejími opravy a investicemi, ale do veřejných financí měst a obcí se tyto výnosy nijak nepromítnout, ani skrz případný kladný výsledek hospodaření, ze kterého by teoreticky mohly být vyplaceny podíly ze zisku do obcí. Pro svoji vlastní zvědavost jsem tedy přečetla účetní závěrky společnosti VZŠ, a.s. deset let zpět a ani v jednom roce nebyly dividendy městům a obcím vyplaceny, tzn. od roku 2011. Důvod přesunu výsledků hospodaření do fondů a nerozděleného výsledku hospodaření mi bohužel nejsou známy. Je však možné, že jde o dlouhodobou strategii, která má svůj cíl, nebo je tento postup ovlivněn smlouvou mezi společností VZŠ, a.s. a okolními městy a obcemi.

Tabulka 43 Vybrané položky z Výročních zpráv společností ŠPVS, a.s. a VZŠ, a.s., zdroj Výroční zprávy 2017–2019, vlastní zpracování

ŠPVS, a.s.	2017	2018	2019
Vyplacené podíly na zisku	17 277 000 Kč	17 418 000 Kč	17 560 000 Kč
Zaplacené nájemné	95 117 000 Kč	97 282 000 Kč	106 938 000 Kč
VZŠ, a.s.			
Tržby z činnosti	96 674 000 Kč	99 208 000 Kč	109 033 000 Kč
VH	25 025 000 Kč	-13 523 000 Kč	22 677 000 Kč
Vyplacené dividendy	0 Kč	0 Kč	0 Kč

6.5 Ostatní dopady do veřejných financí

Jak už jsem zmínila v teoretické části této práce, v kapitole Vliv vodohospodářství na veřejné finance, tyto společnosti jsou mimo jiné plátcí DPH, DPPO, provádí odvody na sociálním pojištění a přispívají do SFŽP. Daně a sociální pojištění putují do příjmů státního rozpočtu a dále jsou přerozděleny podle platné legislativy. Vzhledem k zaměření této bakalářské práce jsou tyto dopady považovány za vedlejší, jelikož nejsem schopna konkrétně určit jejich výši u obou společností, kvalitně je porovnat a zhodnotit jejich dopad do veřejných financí jako celku.

Sociální pojištění upravuje zákon č. 589/1992 Sb. o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Toto pojistné je příjmem státního rozpočtu (zákon č. 589/1992 Sb. §2). Sazba pro zaměstnavatele je 24,8 % z vyměřovacího základu. Z toho je 2,1 % příspěvek na nemocenské pojištění a 1,2 % příspěvek na státní politiku zaměstnanosti (zákon č. 589/1992 Sb. § 7 odst. 1 písm. a). V tabulce (Tabulka 44) můžeme vidět, že dopad na tento druh příjmů do státního rozpočtu má v roce 2019 vyšší společnost VaK KM, a.s.

Tabulka 44 Náklady na sociální a zdravotní pojištění vybraných společností, zdroj: Výkaz zisků a ztrát 2019 VaK KM, a.s. a ŠPVS, a.s., vlastní zpracování

2019	Sociální poj.	Zdravotní poj.	Náklady na Soc. a Zdrav. poj. celkem
VaK KM, a.s.	18 884 tis. Kč	6 854 tis. Kč	25 738 tis. Kč
ŠPVS, a.s.	17 879 tis. Kč.	8 666 tis. Kč	24 367 tis. Kč

Přerozdělovací proces daní je dán rozpočtovým určením, které upravuje zákon č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení daní a Vyhláška č. 358/2020 Sb. o procentním podílu jednotlivých obcí na částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů. Ten stanovuje, že příjem do rozpočtu obcí je podíl 25,84 % z celostátního hrubého výnosu DPH a 25,84 % z celostátního hrubého výnosu DPPO (zákona č. 243/2000 Sb. § 4 odst. 1 písm. b), f)). Ve vyhlášce č. 358/2020 Sb. můžeme najít jakým procentním podílem se obce Kroměříž a Šumperk podílí na částech výnosu daní podle § 4 odst. 1 písm. b) až f) zákona. Kroměříž hodnotou 0,199 % a Šumperk 0,179 %. Kroměříž je opět mírně výše, nicméně má také trochu vyšší počet obyvatel (o necelé tři tisíce).

Ze všech státních institucí, které vybírají formou daní a poplatků zdroje od vodohospodářských společností, pouze státní fond životního prostředí od vodohospodářských společností vybírá zdroje, ve formě poplatků, a znovu je používá pro ochranu a udržitelnost životního prostředí. V roce 2019 SFŽP měl výnosy z daní a poplatků (syntetický účet č. 639) 572 334, 44 tis. Kč. Výdaje na transfery (syn. Účet 571), které poskytuje v rámci ochrany životního prostředí byly 760 958, 77 tis. Kč (Výkaz zisku a ztrát, SFŽP, 2019).

Ve výročních zprávách se předsedové představenstva analyzovaných společností v úvodním slovu zmiňují o dotacích, o které požádali právě SFŽP. VaK KM, a.s. zde zmiňuje žádost o dotace na tři investiční akce v celkové výši 126 860 tis. Kč (Výroční zpráva 2019, VaK KM, a.s.) Předseda VHZ, a.s. zde informuje o dvou rekonstrukcích vodohospodářské infrastruktury na které požádali SFŽP o dotace ve výši 30,5 mil. Kč a 2,8 mil. Kč (Výroční zpráva 2019, VHZ, a.s.). ŠPVS, a.s. žádné takové údaje neposkytuje. Je samozřejmě otázkou o kolik dotací celkem společnosti zažádaly, kolik jim bylo v konečném výsledku přiděleno a také jakou část dotací skutečně proinvestují, nebo opět vrací do SFŽP (podle § 4 odst. 4 zákona č. 388/1991 Sb.).

Zjišťovala jsem tedy, jakou částkou tyto společnosti v roce 2019 přispěly do tohoto státního fondu. Při dotazu na tuto skutečnost mě společnost VZH, a.s. přesměrovala na společnost ŠPVS, a.s., která mě informovala, že tyto poplatky byly v roce 2019 v sumě za odběr povrchových vod a vypouštění odpadních vod do vod povrchových 8 635 000 Kč (Tabulka 45).

Tabulka 45 Poplatky do SFŽP společnosti ŠPVS, a.s. v roce 2019, zdroj: Výroční zpráva 2019, email od společnosti ŠPVS, a.s., vlastní zpracování

	Fakturovaná spotřeba vody (v m3)	Množství čištěných odpadních vod (v m3)	
ŠPVS, a.s.	3 733 000	7 935 000	
Poplatky do SFŽP	Odběr podzemní vody:	Vypouštění odpadních vod:	Poplatky do SFŽP celkem:
	7 855 000 Kč	780 000 Kč	8 635 000 Kč

Společnost VaK KM, a.s. měla v roce 2019 uvedeno ve výroční zprávě vyšší množství fakturované pitné vody (4 416 000 m3), ale vyfakturovala menší množství odpadní vody (5 030 000 m3) oproti ŠPVS, a.s. Bohužel na dotaz ohledně výše poplatků do SFŽP mi nebylo odpovězeno, takže tyto hodnoty nemůžu více porovnat.

V celém kontextu všech poplatků a daní, které tyto společnosti platí do státního rozpočtu a ovlivňují výši ceny vodného a stočného a také kvalitu poskytovaných služeb těchto společností, jsou právě poplatky do SFŽP jediné, které jsou následně vráceny zpět do udržitelnosti životního prostředí, a formou dotací o které tyto společnosti žádají mají také vliv na kvalitu vodohospodářské infrastruktury. Ta ovlivňuje například kvalitu pitné vody, nebo negativní dopady odváděných kanalizačních vod na životní prostředí. Pokud by nebyl v naší republice zaveden tento fond, rekonstrukce těchto infrastruktur by s největší pravděpodobností musela pomoci financovat samotná obec, protože pouze z rozpočtu ministerstva zemědělství by nebylo možné přerozdělit prostředky k údržbě těchto vodohospodářských infrastruktur v celé ČR.

ZÁVĚR

Po dokončení praktické části této bakalářské práce se jednoznačně ukazuje, že přístupy obcí k vlastnictví vodárenských infrastruktur a také samotné hospodaření vodohospodářských společností má konkrétní dopady zejména do rozpočtů obcí na jejichž území působí.

Vodovody a kanalizace Kroměříž, a.s. jsou jednoznačně stabilní firmou, která kvalitně pracuje pro svůj kraj. Myslím, že společnost by mohla reálně uvažovat nad nějakým investičním záměrem, nebo rozšířením svých služeb s použitím úvěru. Jsem přesvědčena, že by to mělo pozitivní dopad na rentabilitu jejího vlastního kapitálu, zvýšení zisku a tím i větší příliv peněz do rozpočtu měst a obcí, kteří tuto společnost vlastní. K tomu bych doporučila také snížení hodnot likvidity. Společnost například nevlastní vůbec žádný finanční majetek. Ani krátkodobý, ani dlouhodobý. Např. nákupem bezrizikových cenných papírů, by mohla snížit svoji likviditu, a přitom využít volné prostředky, které momentálně nejsou využívány a ani společnosti nepřináší další užitek, například ve formě finančních výnosových úroků. Také rentabilita aktiv poukazuje na to, že by bylo potřeba zapracovat na tom, aby majetek této společnosti, který je opravdu velký, byl lépe zapojen do činnosti a mohl přinášet další užitek. V neposlední řadě je potřeba si připomenout, že ceny vodného a stočného v Kroměřížském regionu jsou více než o 10 Kč na 1 m³ levnější než na Šumpersku. I to má značný vliv na výsledek hospodaření – a myslím, že právě cena těchto základních služeb je pro občany regionu zásadní. Věřím, že vedení této společnosti a také město Kroměříž řídí tuto společnost dobře, a také že strategie tohoto řízení má svůj význam, ačkoliv je opravdu velmi konzervativní. Otázkou zůstává, jakou strategii by společnost zvolila, kdyby se v její blízkosti objevila např. konkurence. Je to sice více než nepravděpodobné, ale v takovém případě by zřejmě musela opustit svoji dosavadní bezpečnou strategii a začít lépe využívat všechny své prostředky. Mým osobním doporučením by bylo, aby dividendy, které jsou přijaté od společnosti VaK KM, a.s. byly v přerozdělovacím procesu dále poskytnuty k účelům ochrany a udržitelnosti vod v krajině.

Společnost Šumperská vodohospodářská společnost, a.s. ve mně vyvolala spoustu otázek. Strategie vedení této společnosti ve sledovaných letech byla těžko uchopitelná. Některé ukazatele (zejména aktivity) byly v podstatě ukázkové, jako z učebnice. To samé platilo i u ukazatelů likvidity. Tato společnost se určitě nebojí rizika a pracuje se všemi dostupnými zdroji. To mi potvrdily také ukazatele zadluženosti, které se pohybují spíše na horní hraně a takové společnosti bych doporučila, aby byla s dalším zadlužením opatrná. Přesto ŠPVS, a.s. nepoužívá ke svému financování žádný úvěr. Firma financuje svoji činnost

krátkodobými závazky, což je dle mého názoru extrémně riskantní. Ale výsledky této strategie jsou paradoxně velmi dobré. Ministerstvo průmyslu a obchodu ve své finanční analýze podnikové sféry za rok 2019 uvádí za odvětví celkem (NACE E: Zásobování vodou; činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi) ve čtvrtém kvartálu 2019 hodnotu ROE 4,22 %, ROA 3,85 % a ROS 0,43 % (mpo.cz, 2021). Přičemž ŠPVS, a.s. má roku 2019 tyto hodnoty ROE 16 %, ROA 5,7 % a ROS 8,4 %. Takže i z tohoto hlediska jsou výsledky velmi dobré.

V závěru praktické části jsem však narazila na fakt, že dividendy této společnosti jsou celé vypláceny do zahraničí a do rozpočtu okolních měst a obcí se mohou dostat pouze formou dividend, které by vyplatila společnost VZŠ, a.s. svým vlastníkům, kterými jsou právě tyto města a obce. Pro připomenutí, výnosy této společnosti jsou tvořeny z 98 % pronájmem vodohospodářské infrastruktury. Z nějakého důvodu však tyto dividendy nebyly za posledních deset let vyplaceny ani jednou.

Na konci roku 2020 se však stala zásadní změna, kterou jsem kvůli nezveřejněným účetním výkazům nemohla do své bakalářské práce promítnout. Společnost VZŠ, a.s. v listopadu 2020 odkoupila od jediného akcionáře SUEZ Group S.A.S. celý podíl společnosti ŠPVS, a.s. a tím se stala jediným vlastníkem této společnosti. De facto se tím vrátila celá tato vodohospodářská společnost zpět do rukou měst a obcí Šumperského regionu (spvs.cz, 2021). V teoretické části v kapitole 4.2.1. *Šumperk* jsem pomocí Koaličního programové prohlášení na volební období 2018–2021 uvedla záměry města Šumperk s vodohospodářskou infrastrukturou. Dle mého názoru je to jediné relevantní vysvětlení toho, jak hospodaří VZŠ, a.s. a proč nebyly dosud do měst a obcí vyplaceny žádné dividendy. Evidentně to byl dlouhodobý strategický cíl, který dovrší po uplynutí stanovené lhůty, kdy má nový vlastník ŠPVS, a.s. předat cenné informace obcím, aby si v budoucnu mohly vodohospodářskou společnost vést samostatně.

Bohužel nyní nemám k dispozici účetní výkazy za rok 2020, takže nemůžu říct, jakým způsobem tento odkup VZŠ, a.s. zafinancovala, zdali použila úvěr, nebo k tomu byly skutečně použity prostředky, které společnost evidentně posledních pár let kumulovala právě tím, že například nevyplácela dividendy. Jisté je, že společnost VZŠ, a.s. ztratí každý rok více než sto milionů korun na tom, že jí nebude zapláceno za pronájem vodohospodářské infrastruktury. Rozhodně tím obce na Šumpersku, hlavně tedy město Šumperk, dostává do rukou velkou příležitost, jak vrátit peníze od občanů, kteří platí za vodohospodářské služby, zpět do rozpočtů obcí, které tyto finance mohou opět vracet do vodárenství a udržovat tím

nadále vysokou kvalitu těchto služeb pro své občany, nebo tyto finance přerozdělit do veřejných statků, které je potřebují. Osobně bych doporučila, aby se nechali inspirovat stabilními společnostmi, mezi které rozhodně patří i Vodovody a kanalizace Kroměříž, a. s., kterým se už dlouhá léta daří kvalitní vedení vodárenské společnosti, přesto, že nedosahují tak vysokých výsledků hospodaření a výplat dividend. Nyní záleží čistě jen na zvolené strategii nového vlastníka společnosti ŠPVS, a.s., na městu Šumperk a blízkých obcí, zastupitelích a také na občanech, jestli tuto příležitost využijí, nebo si ji nechají doslova protéct mezi prsty.

Po dopracování této práce se jeví, že společnost, která je ve vlastnictví obcí, má také lepší dopad do jejich rozpočtů. Společnost ŠPVS, a.s. dosahuje v některých částech finanční analýzy lepších výsledků než VaK KM, a.s., přesto i tato společnost hospodaří obecně dobře. Cílem těchto společností by neměl být primárně zisk, ale jakýkoliv přínos pro širokou veřejnost, který přináší vlastníkům zisk přiměřený.

Spojení tématu vodohospodářství, finanční analýzy a veřejných financí bylo velmi zajímavé. Přispěl tomu i můj osobní postoj k ochraně životního prostředí, zejména ochraně a udržitelnosti vod, který ve mně budil zvědavost, jak to vlastně v tomto odvětví funguje a kam odplouvají peníze, které za vodu platíme. Doufám, že se k tomuto tématu budu mít příležitost ještě vrátit a zhodnotit, jakým způsobem se společnosti ŠPVS, a.s. daří, kterým směrem se ubírá a hlavně, jestli se finance z její činnosti daří vracet zpět tam, kde je jich potřeba a kde mohou opět sloužit občanům.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Akční plán realizace strategického plánu rozvoje města Šumperka 2019-2021. Šumperk. Dostupné také z: <https://www.sumperk.cz/cs/podnikatel/strategicke-dokumenty-1.html>

BROŽA, Vojtěch. Vodohospodářské a vodárenské systémy. BRONCOVÁ, Dagmara, ed. Voda pro všechny: Vodárenské soustavy v ČR. Praha: MILPO MEDIA, 2006, s. 7-11. ISBN 80-903481-9-X.

ČESKO. Vyhláška č. 358/2020 Sb.: Vyhláška o procentním podílu jednotlivých obcí na částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů. In: *Sbírka zákonů České republiky, částka 145/2020*. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2020-358>

ČESKO. Zákon č. 235/2004 Sb.: Zákon o dani z přidané hodnoty. In: *Sbírka zákonů České republiky, částka 78/2004*. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-235>

ČESKO. Zákon č. 243/2000 Sb.: Zákon o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní). In: *Sbírka zákonů České republiky, částka 73/2000*. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-243>

ČESKO. Zákon č. 250/2000 Sb.: Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. In: *Sbírka zákonů České republiky, částka 73/2000*. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-250>

ČESKO. Zákon č. 274/2001 Sb.: Zákon o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích). In: *Sbírka zákonů České republiky, částka 104/2001*. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-274>

ČESKO. Zákon č. 586/1992 Sb.: Zákon České národní rady o daních z příjmů. In: *Sbírka zákonů České republiky, částka 117/1992*. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586>

ČESKO. Zákon č. 589/1992 Sb.: Zákon České národní rady o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. In: *Sbírka zákonů České republiky, částka 118/1992*. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-589>

ČESKO. Zákon č. 388/1991 Sb.: Zákon České národní rady o Státním fondu životního prostředí České republiky. In: *Sbírka zákonů České republiky, částka 74/1991*. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-388>

ČIŽINSKÁ, Romana. Základy finančního řízení podniku [online]. Praha: Grada, 2018, 240 s. [cit. 2021-4-26]. ISBN 978-80-271-2123-6. Dostupné z: <https://www.bookport.cz/e-kniha/zaklady-financniho-rizeni-podniku-511767/#>

HEJDUKOVÁ, Pavlína. Veřejné finance: teorie a praxe. Praha: C. H. Beck, 2015, 272 s. ISBN 978-80-7400-298-4.

KADERÁBKOVÁ, Jana. Povodí Moravy. BRONCOVÁ, Dagmara, ed. Voda pro všechny: Vodárenské soustavy v ČR. Praha: MILPO MEDIA, 2006, 132–143. ISBN 80-903481-9-X.

KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ, Daniel REMEŠ a Karel ŠTEKER. Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady [online]. 3., kompletně aktualizované vydání. Praha: Grada, 2017, 232 s. [cit. 2021-4-26]. ISBN 978-80-271-0910-4. Dostupné z: <https://www.bookport.cz/e-kniha/financni-analyza-511278/#>

Koaliční programové prohlášení 2018–2022. Šumperk. Dostupné také z: <https://www.sumperk.cz/cs/podnikatel/strategicke-dokumenty-1.html>

MAAYTOVÁ, Alena, František OCHRANA, Jan PAVEL, Lucie SEDMIHRADSKÁ a Jana TEPPEROVÁ. Veřejné finance v teorii a praxi [online]. Praha: Grada, 2015, 208 s. [cit. 2021-5-5]. Dostupné z: <https://www.bookport.cz/e-kniha/verejne-finance-520082/#>

MINISTERSTVO FINANCÍ – SEKCE VEŘEJNÉ ROZPOČTY. Státní rozpočet 2021 v kostce: kapesní příručka Ministerstva financí ČR [online]. Praha, 2021, 59 s. [cit. 2021-5-29]. ISBN 978-80-7586-046-0. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/o-ministerstvu/vzdelavani/rozpocet-v-kostce/statni-rozpocet-v-kostce-2021-41404>

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU ČR. *Finanční analýza podnikové sféry za rok 2019* [online]. 24.6.2020 [cit. 2021-5-2]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/rozcestnik/analyticke-materialy-a-statistiky/analyticke-materialy/financni-analyza-podnikove-sfery-za-rok-2019--255382/>

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ, ČR. Integrace koncepčních kroků oboru VaK v ČR naplňováním strategie resortu Ministerstva zemědělství s výhledem do roku 2030 [online]. Praha, 2016 [cit. 2021-5-4]. Dostupné také z: <http://eagri.cz/public/web/mze/voda/vodovody-a-kanalizace/vybor-pro-koordinaci-regulace-oboru/schvalene-materialy/>

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Komentář k rozpočtu kapitoly MZe na rok 2020* [online]. [cit. 2021-5-29]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/ministerstvo-zemedelstvi/o-ministerstvu/rozpocet-mze/x2021/>

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ, ČR. Koncepce vodohospodářské politiky Ministerstva zemědělství do roku 2015 [online]. Praha, 2011 [cit. 2021-5-4]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/voda/osveta-a-publikace/publikace-a-dokumenty/koncepce-vodohospodarske-politiky/Zacatek-formularu>

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ, ČR. Modrá zpráva 2019: Zpráva o stavu vodního hospodářství České republiky v roce 2019 [online]. Praha, 2020 [cit. 2021-5-4]. ISBN 978-80-7434-570-8. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/voda/osveta-a-publikace/publikace-a-dokumenty/modre-zpravy/>

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ, ČR. Stručně o vodě: v České republice [online]. Praha, 2020 [cit. 2021-5-4]. ISBN 978-80-7434-555-5. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/voda/osveta-a-publikace/publikace-a-dokumenty/publikace/strucne-o-vode-v-ceske-republice-1.html>

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ, ČR. Vodovody a kanalizace České republiky 2019 [online]. Praha, 2020 [cit. 2021-5-4]. ISBN 978-80-7434-578-4. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/voda/osveta-a-publikace/publikace-a-dokumenty/vodovody-a-kanalizace/vodovody-a-kanalizace-ceske-republiky-10.html>

Ministerstvo životního prostředí: Voda [online]. [cit. 2021-5-15]. Dostupné z: <https://www.mzp.cz/cz/voda>

Monitor – kompletní přehled veřejných financí: Město Kroměříž [online]. [cit. 2021-5-6]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00287351/ucetni-zaverka/vykaz-zisku-a-ztraty?rad=t&obdobi=1912>

Monitor – kompletní přehled veřejných financí: STÁTNÍ FOND ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 2021-5-6]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00020729/ucetni-zaverka/vykaz-zisku-a-ztraty?rad=t&obdobi=1912>

ROSS, Stephen A., Randolph W. WESTERFIELD a Bradford D. JORDAN. Fundamentals of corporate finance. Eleventh edition. New York: McGraw-Hill Education, 2016, 913 s. ISBN 978-0-07-786170-4.

ROZPOČTY POD DROBNOHLEDEM: slovníček pojmů [online]. [cit. 2021-5-15]. Dostupné z: <https://unrr.cz/rozpocety-pod-drobnohledem/>

RŮŽIČKOVÁ, Petra. Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi [online]. 6., aktualizované vydání. Praha: Grada, 2019, 160 s. [cit. 2021-4-26]. ISBN 978-80-271-2663-0. Dostupné z: <https://www.bookport.cz/e-kniha/financni-analyza-6-aktualizovane-vydani-511238/#>

Sociální pojištění v roce 2021 [online]. [cit. 2021-5-5]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/socialni-pojisteni>

Státní správa ve vodním hospodářství. Eagri.cz [online]. [cit. 2021-5-4]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/voda/statni-sprava-ve-vh/>

Strategický plán města Kroměříže 2010–2020. Kroměříž, 2014. Dostupné také z: <https://www.mesto-kromeriz.cz/urad/dokumenty-a-informace/strategicky-plan/>

ŠTEKR, Karel a Milana OTRUSINOVÁ. Jak číst účetní výkazy: Základy českého účetnictví. 2., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada, 2016, 288 s. ISBN 9788027100484.

Šumperská provozní vodohospodářská společnost, a.s.: Historie společnosti [online]. [cit. 2021-5-1]. Dostupné z: <http://www.spvs.cz/o-spolecnosti/historie-spolecnosti>

ŠUMPERSKÁ PROVOZNÍ VODOHOSPODÁŘSKÁ SPOLEČNOST, a.s. Výroční zpráva 2017–2019

VACULÍKOVÁ, Miroslava. DESATERO správného provozovatele či vlastníka vodohospodářské infrastruktury [online]. Duben 2019, s. 4 [cit. 2021-5-15]. Dostupné z: <https://www.sovak.cz/cs/clanek/desatero-spravneho-provozovatele-ci-vlastnika-vodohospodarske-infrastruktury>

VODOHOSPODÁŘSKÁ ZAŘÍZENÍ ŠUMPERK, a.s. Výroční zprávy 2011-2019

VODOVODY A KANALIZACE KROMĚŘÍŽ, a.s. Výroční zprávy 2017–2019

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

a.s.	akciová společnost
CV	celkové výnosy
CZ-CPA	klasifikace produkce
ČPK	čistý pracovní kapitál
ČPP	čisté pohotové prostředky
ČR	Česká republika
ČRA	časové rozlišení aktiv
ČRP	časové rozlišení pasiv
DHM	dlouhodobý hmotný majetek
DNM	dlouhodobý nehmotný majetek
DPH	daň z přidané hodnoty
DPPO	daň z příjmů právnických osob
EBT	výsledek hospodaření před zdaněním
EBIT	výsledek hospodaření před zdaněním a úroky
EU	Evropská unie
ROA	rentabilita aktiv
ROCE	rentabilita vloženého kapitálu
ROE	rentabilita vlastního kapitálu
ROS	rentabilita tržeb
SFŽP	Státní fond životního prostředí
ŠPVS	Šumperská provozní vodohospodářská společnost
ÚSC	územní samosprávný celek
VaK KM	Vodovody a kanalizace Kroměříž
VH	výsledek hospodaření
VZŠ	Vodohospodářská zařízení Šumperk

VZaZ Výkaz zisků a ztrát

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Odběry povrchových vod v České republice dle odvětví v letech 1980–2019 (Modrá zpráva 2019, 2020, s. 42)	13
Obrázek 2 Struktura příjmů státního rozpočtu v roce 2021 v mld. Kč a v % celkových příjmů státního rozpočtu (Státní rozpočet 2021 v kostce, 2021, s. 18).	17
Obrázek 3 Uživatelé finanční analýzy a její zaměření (Růžičková, 2019, s. 12).	24
Obrázek 4 Provázanost účetních výkazů (Růžičková, 2019, s. 41).	27
Obrázek 5 Elementární metody finanční analýzy (Růžičková, 2019, s. 47)	28
Obrázek 6 Priorita R3 (Strategický plán města Kroměříž 2010–2020, s. 128)	39

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Kritéria výběru společností pro účel finanční analýzy (Výroční zprávy vybraných společností, 2019), vlastní zpracování	36
Tabulka 2 Majetková struktura společnosti VaK KM, a.s., zdroj: Rozvaha 2017-2019, vlastní zpracování, v tis. Kč	40
Tabulka 3 Vertikální analýza aktiv společnosti VaK Km, a.s., zdroj: Rozvaha 2017-2019, vlastní zpracování	40
Tabulka 4 Horizontální analýza aktiv společnosti VaK KM, a.s., zdroj: Rozvaha 2017-2019, vlastní zpracování	40
Tabulka 5 Odepsanost aktiv společnosti Vak KM, a.s., zdroj: Rozvaha 2019, vlastní zpracování, v tis. Kč	41
Tabulka 6 Struktura pasiv společnosti VaK KM, a.s., zdroj: Rozvaha 2017-2019, vlastní zpracování, v tis. Kč	41
Tabulka 7 Vertikální analýza pasiv společnosti VaK KM, a.s., zdroj: Rozvaha 2017-2019, vlastní zpracování	41
Tabulka 8 Horizontální analýza pasiv společnosti VaK KM, a.s., zdroj: Rozvaha 2017-2019, vlastní zpracování	42
Tabulka 9 Struktura nákladů a výnosů společnosti VaK KM, a.s., zdroj: VZaZ 2017-2019, vlastní zpracování, v tis. Kč.....	42
Tabulka 10 Vertikální analýza vybraných položek nákladů a výnosů společnosti VaK KM, a.s., zdroj: VZaZ 2017-2019, vlastní zpracování.....	43
Tabulka 11 Majetková struktura společnosti ŠPVS, a.s., zdroj: Rozvaha 2017-2019, vlastní zpracování, v tis. Kč	45
Tabulka 12 Vertikální analýza aktiv společnosti ŠPVS, a.s., zdroj: Rozvaha 2017-2019, vlastní zpracování	45
Tabulka 13 Horizontální analýza aktiv společnosti ŠPVS, a.s., zdroj: Rozvaha 2017-2019, vlastní zpracování	46
Tabulka 14 Odepsanost dlouhodobého majetku společnosti ŠPVS, a.s., zdroj Rozvaha 2019, vlastní zpracování, v tis. Kč.....	46
Tabulka 15 Struktura pasiv společnosti ŠPVS, a.s., zdroj: Rozvaha 2017-2019, vlastní zpracování, v tis. Kč	46
Tabulka 16 Vertikální analýza pasiv společnosti ŠPVS, a.s., zdroj: Rozvaha 2017-2019, vlastní zpracování	47
Tabulka 17 Horizontální analýza pasiv společnosti ŠPVS, a.s., zdroj: Rozvaha 2017-2019, vlastní zpracování	47
Tabulka 18 Struktura vybraných nákladů a výnosů společnosti ŠPVS, a.s., zdroj: VZaZ 2017-2019, vlastní zpracování.....	47
Tabulka 19 Vertikální analýza vybraných nákladů a výnosů společnosti ŠPVS, a.s., zdroj: VZaZ 2017-2019, vlastní zpracování	48
Tabulka 20 Struktura závazků společnosti ŠPVS, a.s., zdroj: Rozvaha 2017–2019, vlastní zpracování, v tis. Kč.	48

Tabulka 21 Vertikální analýza závazků společnosti ŠPVS, a.s., zdroj: Rozvaha 2017–2019, vlastní zpracování	49
Tabulka 22 Ukazatele likvidity společnosti VaK KM, a.s., zdroj: Rozvaha 2017-2019, vlastní zpracování	50
Tabulka 23 Ukazatele likvidity společnosti ŠPVS, a.s., zdroj: Rozvaha 2017-2019, vlastní zpracování.....	50
Tabulka 24 Ukazatele aktivity, VaK KM, a.s., zdroj: Rozvaha a VZaZ 2017-2019, vlastní zpracování.....	51
Tabulka 25 Ukazatele aktivity, ŠPVS, a.s., zdroj: Rozvaha a VZaZ 2017-2019, vlastní zpracování.....	51
Tabulka 26 Ukazatele rentability společnosti VaK KM, a.s., zdroj: Rozvaha a VZaZ 2017-2019, vlastní zpracování	52
Tabulka 27 Ukazatele rentability společnosti ŠPVS, a.s., zdroj: Rozvaha a VZaZ 2017-2019, vlastní zpracování	52
Tabulka 28 Ukazatele zadluženosti společnosti VaK KM, a.s., zdroj: Rozvaha a VZaZ 2017-2019, vlastní zpracování	52
Tabulka 29 Finanční páka, ROA a úroková míra cizího kapitálu společnosti VaK KM, a.s., zdroj: Rozvaha a VZaZ 2017-2019, vlastní zpracování	53
Tabulka 30 multiplikátor vlastního jmění akcionářů společnosti VaK KM, a.s., zdroj: Rozvaha a VZaZ 2017-2019, vlastní zpracování.....	53
Tabulka 31 Ukazatele zadluženosti společnosti ŠPVS, a.s., zdroj: Rozvaha a VZaZ 2017-2019, vlastní zpracování	53
Tabulka 32 Finanční páka a multiplikátor vlastního jmění akcionářů společnosti ŠPVS, a.s., zdroj: Rozvaha a VZaZ 2017-2019, vlastní zpracování	54
Tabulka 33 Porovnání struktury majetku vybraných společností, zdroj: účetní výkazy 2019, vlastní zpracování	56
Tabulka 34 Porovnání vybraných položek nákladů a výnosů vybraných společností, zdroj: účetní výkazy 2019, vlastní zpracování.....	56
Tabulka 35 Hodnoty ukazatelů likvidity v roce 2019 u vybraných společností, zdroj: účetní výkazy 2019, vlastní zpracování.....	57
Tabulka 36 Hodnoty ukazatelů aktivity v roce 2019 u vybraných společností, zdroj: účetní výkazy 2019, vlastní zpracování.....	57
Tabulka 37 Hodnoty ukazatelů zadluženosti v roce 2019 u vybraných společností, zdroj: účetní výkazy 2017–2019, vlastní zpracování.....	58
Tabulka 38 Hodnoty ukazatele finanční páky v letech 2017–2019 u vybraných společností, zdroj: účetní výkazy 2017–2019, vlastní zpracování.....	58
Tabulka 39 Hodnoty ukazatelů rentability v letech 2017–2019 u vybraných společností, zdroj: účetní výkazy 2017–2019, vlastní zpracování.....	59
Tabulka 40 Složení základního kapitálu společnosti VaK Km, a.s. v letech 2017–2019, zdroj: Výroční zprávy 2017-2019, vlastní zpracování.....	59
Tabulka 41 Složení základního kapitálu společnosti ŠPVS, a.s. v letech 2017–2019, zdroj: Výroční zprávy 2017-2019, vlastní zpracování.....	59

Tabulka 42 Vyplacené podíly akcionářům společnosti VaK KM, a.s. v letech 2018 a 2019, zdroj: Výroční zprávy 2018 a 2019, vlastní zpracování	60
Tabulka 43 Vybrané položky z Výročních zpráv společností ŠPVS, a.s. a VZŠ, a.s., zdroj Výroční zprávy 2017–2019, vlastní zpracování	62
Tabulka 44 Náklady na sociální a zdravotní pojištění vybraných společností, zdroj: Výkaz zisků a ztrát 2019 VaK KM, a.s. a ŠPVS, a.s., vlastní zpracování	63
Tabulka 45 Poplatky do SFŽP společnosti ŠPVS, a.s. v roce 2019, zdroj: Výroční zpráva 2019, email od společnosti ŠPVS, a.s., vlastní zpracování	64

